

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ

Szkoła Podstawowa Nr 38
Sosnowiec

Kuratorium Oświaty w Katowicach

Wstęp

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego lub kilku z przedstawionych poniżej wymagań państwa.

Ewaluacja zewnętrzna polega na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat funkcjonowania szkoły w obszarach wyznaczonych przez wymagania państwa:

1. Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
4. Uczniowie są aktywni.
5. Respektowane są normy społeczne.
6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
8. Promowana jest wartość edukacji.
9. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.
11. Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.
12. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

Ewaluacja ma także na celu ustalenie poziomu spełniania przez szkołę wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7.10.2009r. wraz ze zmianami z dnia 10.05.2013r. Szkoła może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.

Opis metodologii

Badanie zostało zrealizowane w dniach 14-01-2014 - 17-01-2014 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli: Maria Augustyńska, Anna Adamczyk. Badaniem objęto 124 uczniów (ankieta i wywiad grupowy), 268 rodziców (ankieta i wywiad grupowy) i 80 nauczycieli (ankieta i wywiad grupowy). Przeprowadzono wywiad indywidualny z dyrektorem placówki, grupowy z przedstawicielami samorządu lokalnego i partnerów szkoły, grupowy z pracownikami niepedagogicznymi, a także obserwacje lekcji, placówki i analizę dokumentacji. Na podstawie zebranych danych został sporządzony raport, który obejmuje 3 spośród 12 wymagań sformułowanych przez państwo wobec szkół: "Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się", " Uczniowie nabywają wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej", "Respektowane są normy społeczne".

Obraz szkoły

" Dziecko niepełnosprawne widziane i włączone w życie szkoły i środowiska lokalnego"

z wypowiedzi rodziców

Szkoła Podstawowa nr 38 wchodzi w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 w Sosnowcu wraz z Gimnazjum nr 8 i jest placówką prowadzoną przez Sosnowiec- miasto na prawach powiatu.

Śląski Kurator Oświaty sprawuje nadzór pedagogiczny.

W szkole uczą się na pełnych prawach uczniowie o zróżnicowanych predyspozycjach intelektualnych (zdolni i mający trudności w nauce), z dysfunkcjami rozwojowymi i zaburzeniami emocjonalnymi, bardzo sprawni i sprawni inaczej (klasy integracyjne i specjalne).

W poszukiwaniu tożsamości tej placówki warto zwrócić uwagę na:

- promowanie wartości każdego ucznia, w tym niepełnosprawnego – budowanie poczucia jego wartości, zgodne z zawartym w Misji postulatem -"wychowania dziecka akceptującego siebie i innych, potrafiącego odnaleźć swoje miejsce w życiu",
- wykorzystanie kompetencji rodziców do doskonalenia umiejętności nauczycieli, m. in. w zakresie form stymulowania dziecka autystycznego czy niedostosowania społecznego i związanych z tym konsekwencji prawnych,
- zainicjowanie i wdrożenie kolejnych edycji "Biegu dla Hospicjum", którego zasięg i niestandardowe rozwiązania stanowią przykład dobrej praktyki, jak skutecznie, w działaniu wpajać uczniom normy społeczne i pożądane wartości: integrację, wrażliwość na potrzeby innych, przedsiębiorczość, wytrwałość, odpowiedzialność,
- współorganizowanie Wojewódzkiej Olimpiady Sportowej dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo.

Mocną stroną szkoły jest czynny udział rodziców w pogłębianiu i diagnozowaniu potrzeb i możliwości młodych ludzi. Z drugiej strony Rodzice, jak podkreślali podczas wywiadu, dostają liczne wskazówki, jak pracować z dzieckiem, jak skutecznie rozwijać jego umiejętności uczenia się. Szkolna strona internetowa zawiera rady i wytyczne wynikające z praktyki pracy z zespołem dzieci tej szkoły, które można wykorzystać do samodzielnego wspomagania dziecka w domu.

Na kreowanie godnych naśladowania wzorów osobowych wśród nauczycieli tej szkoły zwrócili uwagę zarówno rodzice, jak i partnerzy (" Ludzie z pasją" – otwarci na potrzeby dziecka" , "Przyszli pracować tutaj - nie w ogóle i to się czuje").

Szkoła systematycznie poszerza obszary nauki (wycieczki edukacyjne), ponieważ dostrzega w tym szansę rozwijania u podopiecznych umiejętności radzenia sobie w instytucjach publicznych – zachowania się w nich, załatwiania spraw.

Samorząd Uczniowski był współorganizatorem telekonferencji z Rzecznikiem Praw Dziecka i współpracuje z wybranym przez dzieci spośród nauczycieli jego szkolnym odpowiednikiem. Dyrekcja i nauczyciele wspierają

wszelkie inicjatywy podejmowane przez uczniów.

Uczniowie mogą rozwijać swe kompetencje czytelnicze, gdyż placówka proponuje im od najmłodszych lat różnorodne formy aktywności inicjowane przez bibliotekę szkolną jako pracownię interdyscyplinarną i kulturotwórczą zarazem, współpracującą ze stowarzyszeniami, Miejską Biblioteką Publiczną, ludźmi kultury i sztuki regionu.

Szkoła dzięki działaniom zarządczym dyrekcji, wsparciu władz miasta i uczestnictwie w licznych projektach EFS posiada profesjonalną infrastrukturę (specjalistyczny sprzęt rehabilitacyjny, w tym do pracy metodą Tomatisa, "Salę Doświadczenia Świata", "Salę Integracji Sensorycznej", interaktywne pomoce dydaktyczne oraz wykwalifikowaną kadrę nauczycieli specjalistów (logopeda, pedagog, psycholog, rewalidanci, rehabilitanci), dzięki czemu wszystkie dzieci zakwalifikowanych do udzielania wielospecjalistycznej terapii otrzymują ją w zakresie ponadstandardowym.

Wielość i różnorodność wdrażanych programów autorskich (m.in. "Życie jest teatrem "O!twórz się na sztukę", "Codziennie mówię lepiej", "Drzwi do zdrowia", "Grafika komputerowa i multimedia", "High5! – Highway to success", "Ratujemy i uczymy ratować", "Zagórze na nowo odkrywane", "Człowiek w środowisku przyrodniczym") ukierunkowana jest na wspomaganie w rozwoju każdego uczniów poprzez angażowanie go w stopniu wyższym niż tradycyjne rozwiązania, rozbudzanie jego zainteresowań i pasji, ale wiąże się także z wykorzystaniem w praktyce nowych osiągnięć psychologii rozwojowej, nauki o mózgu, komunikacji interpersonalnej, a przede wszystkim technologii informacyjno- komunikacyjnych i multimedialnych (tablic multimedialnych, multibooków, dziennika elektronicznego i platformy szkolnej).

Ważną rolę odgrywa w szkole sport-nauczyciele wychowania fizycznego stymulują wychowanków, a często i ich rodziców, do różnorodnych form aktywności fizycznej- indywidualnej i zespołowej (piłka nożna, siatkowa, lekkoatletyka, gry i zabawy rekreacyjno- ruchowe, biegi, rajdy), bo dostrzegają w tym szanse na promowanie zdrowego stylu życia i samorealizację.

Wspierani przez stowarzyszenia i fundacje pedagodzy odwołują się w procesie nauczania i wychowania do wiedzy i doświadczeń pozaszkolnych podopiecznych związanych z regionem - Zagłębiem Dąbrowskim, Sosnowcem czy dzielnicą Zagórze, ponieważ kładą nacisk na kształtowanie postaw przynależności do wspólnoty lokalnej.

Informacja o placówce

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa Nr 38
Patron	Tadeusz Kościuszko
Typ placówki	Szkoła podstawowa
Miejscowość	Sosnowiec
Ulica	Bohaterów Monte Cassino
Numer	46
Kod pocztowy	41-219
Urząd pocztowy	Sosnowiec
Telefon	322631919
Fax	322631919
Www	
Regon	00081697700000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	379
Oddziały	22
Nauczyciele pełnozatrudnieni	0.00
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	0.00
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	0.00
Średnia liczba uczących się w oddziale	17.23
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	
Województwo	ŚLĄSKIE
Powiat	Sosnowiec
Gmina	Sosnowiec
Typ gminy	gmina miejska

Poziom spełniania wymagań państwa

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	B
Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału (D)	✓
Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się (D)	✓
Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się (D)	✓
Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania (D)	✓
Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach (D)	✓
Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój (D)	✓
Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej (B)	✓
Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój. (B)	✓
Uczniowie uczą się od siebie nawzajem (B)	✓
W szkole lub placówce stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów (B)	✓
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	B
W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego (D)	✓
Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji (D)	✓
W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz (D)	✓
Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych (B)	✓
Uczniowie odnoszą sukcesy na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy (B)	✓
Respektowane są normy społeczne	A
Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne (D)	✓
Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego (D)	✓
Zasady postępowania i współżycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu (D)	✓
W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze oraz modyfikuje je w razie potrzeb (B)	✓
W modyfikacjach biorą udział uczniowie i rodzice (B)	✓

Wnioski

1. Uczniowie mają szansę niwelować swoje deficyty rozwojowe, ponieważ nauczyciele systemowo diagnozują ich osiągnięcia z poprzedniego etapu edukacyjnego, a sformułowane wnioski służą objęciu dziecka wielospecjalistyczną terapią z wykorzystaniem własnej kadry specjalistów.
2. Nauczyciele, minimalizując swą bezpośrednią aktywność na zajęciach, organizują uczniom różne formy pracy zespołowej, stwarzają okazje do zadawania pytań, wyrażania opinii, prezentowania wyników na forum grupy, klasy czy wystąpień publicznych, dlatego wychowankowie mają możliwość uczenia się od siebie nawzajem.
3. Uczący podejmują wiele nowatorskich inicjatyw ukierunkowanych na budowanie poczucia własnej wartości dzieci, w tym niepełnosprawnych, rozbudzania ich zainteresowań sportowych i artystycznych, przełamywania bariery ciała, ponieważ takie potrzeby zdiagnozowali u swoich wychowanków.
4. Uczniowie mają możliwość korzystania na lekcjach z wiedzy zdobytej na innych przedmiotach czy z doświadczeń pozaszkolnych, ponieważ nauczyciele tworzą powszechnie takie sytuacje dydaktyczne zarówno na etapie planowania, jak i realizacji procesów edukacyjnych.
5. Nauczyciele dbają o kształtowanie u wychowanków postaw przynależności do wspólnoty lokalnej, gdyż odwołują się w procesie edukacyjnym do ich wiedzy i doświadczeń pozaszkolnych związanych regionem – Sosnowcem, dzielnicą Zagórze.
6. Informacja zwrotna przekazywana uczniom o efektach ich pracy zawiera różne elementy (komentarz, wskazówki, co i jak poprawić), dlatego podopieczni i ich rodzice mają poczucie sprawiedliwego oceniania i czują się motywowani do nauki.
7. Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie, ponieważ nauczyciele wdrażają liczne działania zarówno o charakterze profilaktycznym, jak i prewencyjnym, dostosowują infrastrukturę do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz dbają o wysoki poziom integracji szkolnej społeczności.

Wyniki ewaluacji

Wymaganie:

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się

Nauczanie w efektywnych szkołach jest celowe, ma jasno określone zadania, jest dobrze zorganizowane, przygotowane i odbywa się w odpowiednim tempie. Ilość czasu spędzanego na uczeniu się jest zaplanowana i kontrolowana, a stawiane pytania angażują uczniów. Środowisko uczenia się powinno być atrakcyjne, metody pracy nauczycieli oparte na najnowszej wiedzy pedagogicznej. Ważne jest, by zachęcać uczniów do samooceny i brania odpowiedzialności za proces uczenia się. Duży wpływ na ten proces ma informowanie uczniów o postępie, jaki się dokonuje w ich rozwoju intelektualnym, społecznym i osobistym.

Poziom spełnienia wymagania: B

Nauczyciele tworzą atmosferę sprzyjającą zdobywaniu wiedzy edukacyjnej opartą na wzajemnej współpracy i pomocy. Poprzez dobór różnorodnych metod i form pracy dostosowanych do możliwości uczniów, kształtują u nich umiejętność uczenia się. Motywują ich do aktywnego uczenia się i wspierają w pokonywaniu trudności w uczeniu się. Uczniowie mają możliwość korzystania na lekcjach z wiedzy zdobytej na innych przedmiotach czy doświadczeń pozaszkolnych, ponieważ nauczyciele tworzą powszechnie takie sytuacje dydaktyczne zarówno na etapie planowania, jak i realizacji procesów edukacyjnych. Stosowane przez nich różnorodne metody pracy odpowiadają potrzebom zdecydowanej większości uczniów. Wszyscy uczniowie znają cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania. Otrzymują informację zwrotną o efektach swojej pracy. W efekcie, prawie wszyscy zadeklarowali, że wiedzą jak się uczyć i jak planować swój indywidualny rozwój.

Obszar badania: Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału

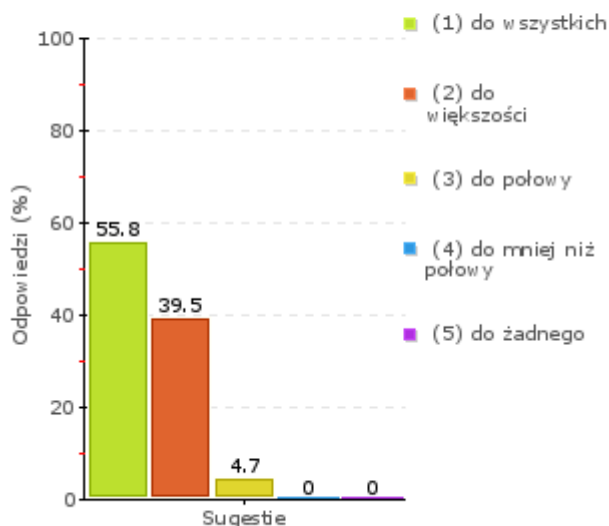
Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się, tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się. Stosowane przez nich różnorodne metody pracy odpowiadają potrzebom zdecydowanej większości uczniów.

Z wypowiedzi uczniów wynika, że sposób, w jaki nauczyciele realizują procesy edukacyjne, jest dostosowany do ich potrzeb, ale także potrzeb grupy czy oddziału. Wyznacznikami powszechności tego zjawiska są wypowiedzi większości młodych respondentów, którzy zadeklarowali zainteresowanie tematem na wszystkich lub większości zajęć w perspektywie cyklu kształcenia (rys.1j). Podobne stanowisko zajęli w kwestii swojego

zaangażowania w zajęcia w badanym dniu (rys. 4j), przejrzystego tłumaczenia zagadnień, (rys. 2j) skuteczności motywowania ich do nauki (rys. 3j). Wychowankowie klas I- III jednogłośnie wskazali, że szkoła rozwija ich zainteresowania. Podczas wywiadu uczniowie określili, że lubią swoją szkołę, nauczycieli i nie chcieliby nic zmienić. Podczas obserwowanych zajęć uczący stosowali różnorodne formy i metody aktywizowania uczniów dostosowane do ich potrzeb, jak również adekwatne do tematu oraz rodzaju prowadzonych zajęć.

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania? Nauczyciele potrafią zainteresować mnie tematem lekcji. KADUMS

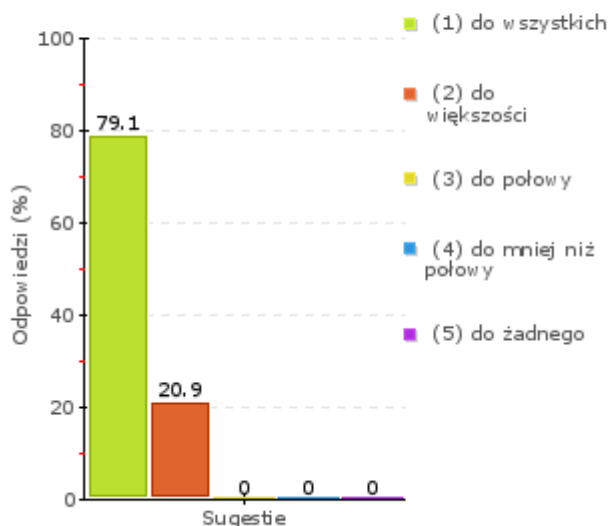
Liczebność: 43

Rys. 1j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania? Nauczyciele zrozumiale tłumaczą zagadnienia. KADUMS

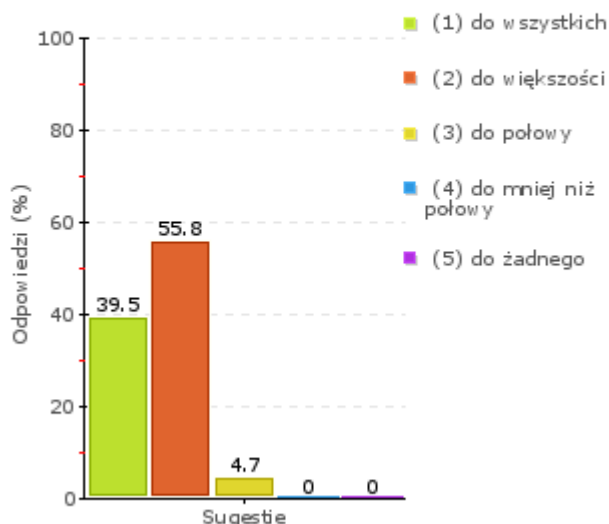
Liczebność: 43

Rys. 2j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania? Sposób, w jaki nauczyciele uczą, powoduje, że chcę się uczyć. KADUMS

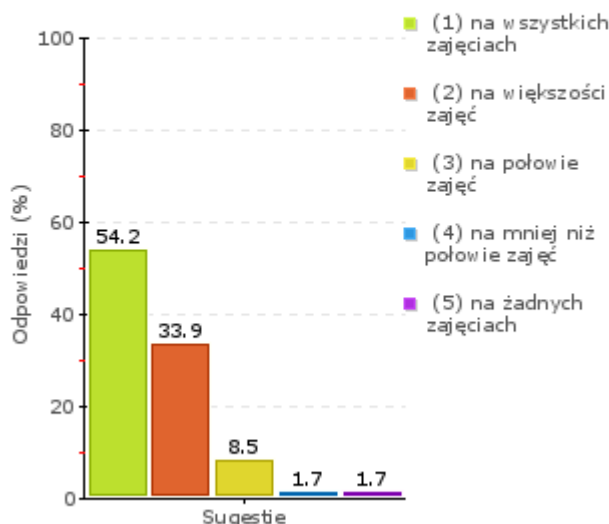
Liczebność: 43

Rys. 3j

Jak często zdarzają się Tobie w szkole opisane poniżej sytuacje? Podczas zajęć byłam/em dzisiaj zaangażowana/ny KADUMD

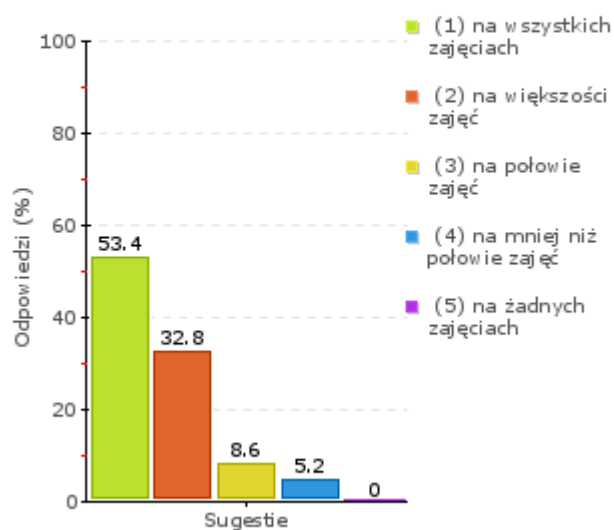
Liczebność: 59

Rys. 4j

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Współpracowałam/em z innymi uczniami
KADUMD

Liczebność: 59

Rys. 5j

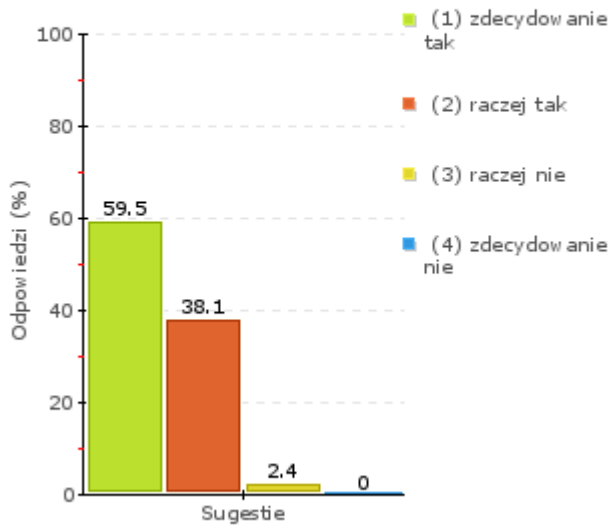
Obszar badania: Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się

Nauczyciele poprzez dobór różnorodnych metod i form pracy dostosowanych do możliwości uczniów kształtują u większości z nich umiejętność uczenia. Prawie wszyscy zadeklarowali, że wiedzą jak się uczyć.

Prawie wszyscy uczniowie zadeklarowali, że potrafią się uczyć (rys. 1j). Ich zdaniem, jest to zasługa nauczycieli, gdyż wszyscy wyjaśniają im, jak się uczyć (rys. 2j). Nauczyciele pomogli im zastanowić się, czego nauczyli się na większości zajęć w badanym dniu (rys. 3j). Według ankietowanych nauczycieli, ponad połowa uczniów potrafi się uczyć samodzielnie (rys. 4j). Obserwowane zajęcia ujawniły, że uczący stwarzali sytuacje sprzyjające poszukiwaniu przez wychowanków różnych rozwiązań, dawali im możliwość wyrażenia swoich opinii na tematy poruszane podczas zajęć, a także szanse podsumowania lekcji. Pedagodzy stosują metody pracy dostosowane do możliwości dzieci: różnicują wymagania, zachęcają do samodzielnego myślenia, odwołują się do ich doświadczeń, wiedzy z poprzednich lekcji oraz z innych przedmiotów. Wskazują na źródła informacji oraz kształtują umiejętność pracy zespołowej, nagradzają ją. Stosują pozytywne wzmocnienie, motywując wychowanków do dalszej nauki. Podczas obserwowanych zajęć nauczyciele pokazywali sposób notowania oraz korzystania z podręcznika, z mapy, uczyli selekcjonowania informacji zgodnie z treścią polecenia, zachęcali do uważnego czytania ze zrozumieniem. Pokazywali radość z uczenia się i odkrywania nowych rzeczy, stwarzali możliwość poprawy oceny. Poprzez dynamiczne tempo aktywizowali większość uczniów oraz skłaniali niektórych do zdrowej rywalizacji.

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami, czy też nie?
Potrafię się uczyć.
KADUMS

Liczebność: 43

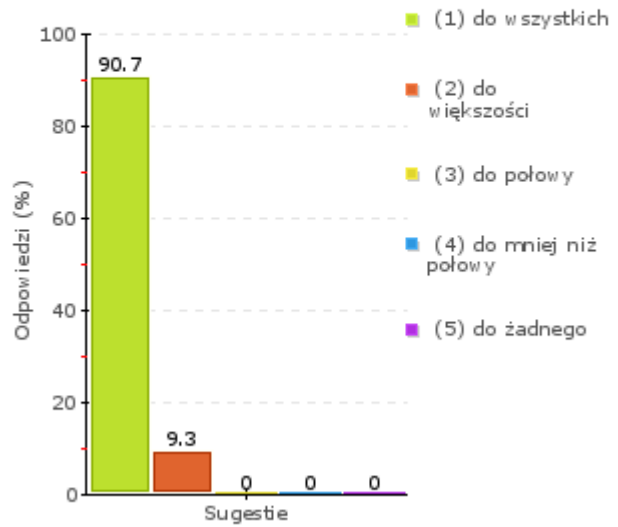

Rys. 1j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują poniższe opisy?

Nauczyciele wyjaśniają nam, jak się uczyć.
KADUMS

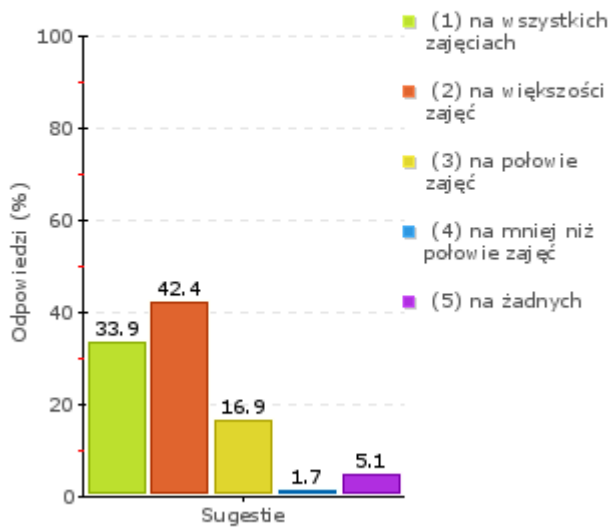
Liczebność: 43

Rys. 2j

Czy ktoś pomógł Ci dzisiaj zastanowić się, czego się nauczyłaś/eś?
KADUMD

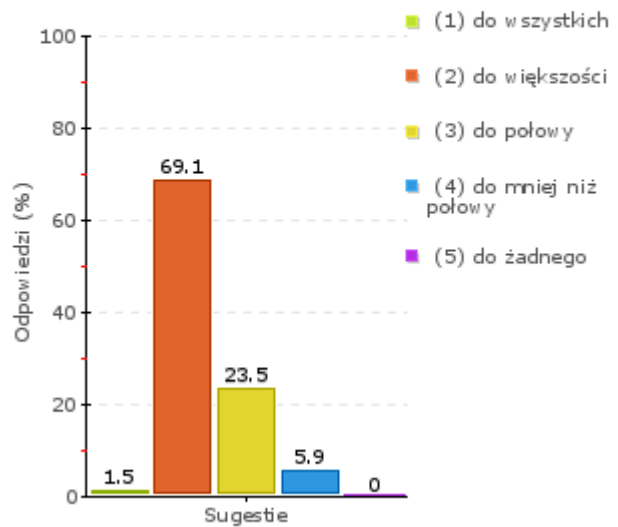
Liczebność: 59

Rys. 3j

Do jakiej części Pana/i uczniów poniższe zdania są prawdziwe?
potrafią się uczyć samodzielnie
KADN

Liczebność: 68

Rys. 4j

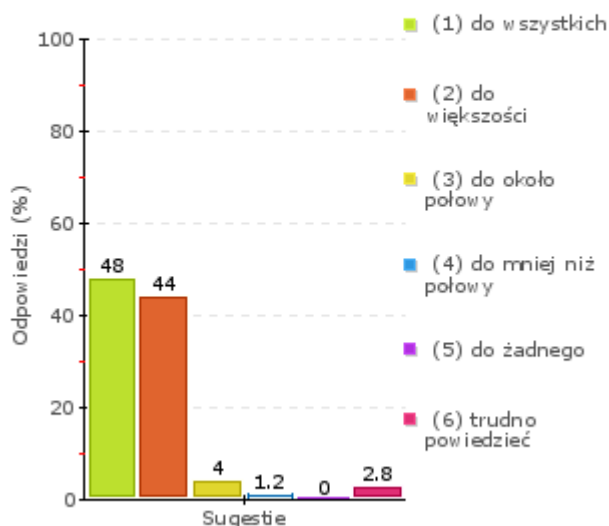
Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się opartą na wzajemnej współpracy i pomocy.

W opinii rodziców, zdecydowana większość nauczycieli dba o prawidłowe relacje między uczniami (rys. 1j), szanuje ich (rys. 2j) i traktuje wszystkich równie dobrze (rys. 4j). Pozytywne relacje między nauczycielami i uczniami powodują, że ich dzieci chętnie chodzą do szkoły (rys. 3j). Ankietowani uczniowie wskazali także na dobre relacje między nauczycielami i nimi (rys. 7j, rys. 8j), tworząc atmosferę sprzyjającą uczeniu się. W opinii młodych respondentów większość czasu lekcyjnego wykorzystuje się na zdobywanie wiedzy i umiejętności (rys. 11j). Stwierdzili ponadto, że w dniu badania dostali od większości uczących wskazówkę, która pomogła im w nauce (rys. 10j), zostali wysłuchani (rys. 9j). Ich zdaniem, nauczyciele traktują równie dobrze wszystkich podopiecznych (rys. 5j). Większość uczniów klas I-III podczas wywiadu określiła, że lubi szkołę. Obserwowane zajęcia ujawniły dobre, życzliwe relacje. Dzieci odnosiły się do siebie przyjaźnie oraz pomagały sobie wzajemnie. Nauczyciele przyjmowali ich opinie, wykorzystując je do pracy na lekcji i wspierali inicjatywy uczniów, wyrażali akceptację, dawali możliwość wykorzystania popełnionych błędów w procesie uczenia się. Dostosowywali również tempo pracy do możliwości wychowanków, zachęcali do pokonywania trudności, budując ich poczucie wartości. Zdaniem pracowników niepedagogicznych, w szkole panuje miła, życzliwa, domowa atmosfera.

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?

Nauczyciele dbają o dobre relacje między moim dzieckiem a innymi uczniami. KADR

Liczebność: 258

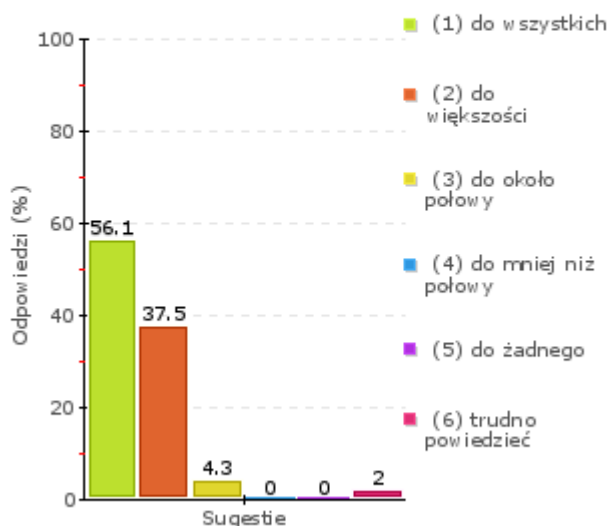

Rys. 1j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?

Nauczyciele szanują moje dziecko. KADR

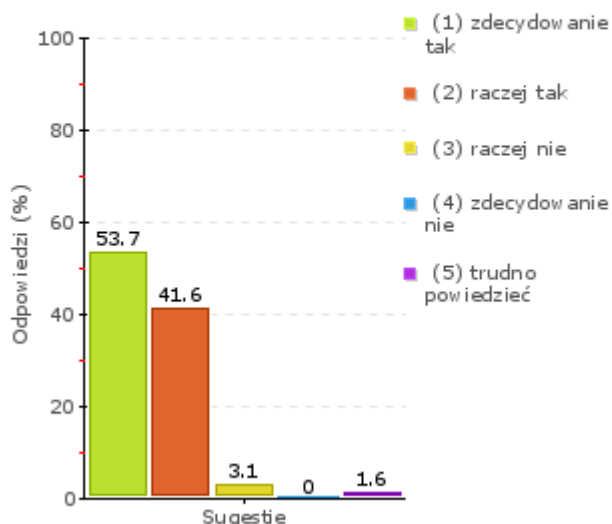
Liczebność: 258

Rys. 2j

Czy zgadza się Pan/i poniższymi zdaniami?
Moje dziecko chętnie chodzi do szkoły.
KADR

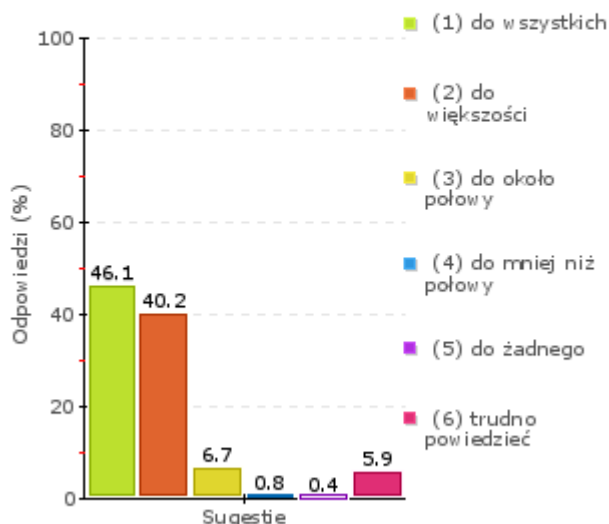
Liczebność: 258

Rys. 3j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?
Nauczyciele traktują wszystkich uczniów równie dobrze.
KADR

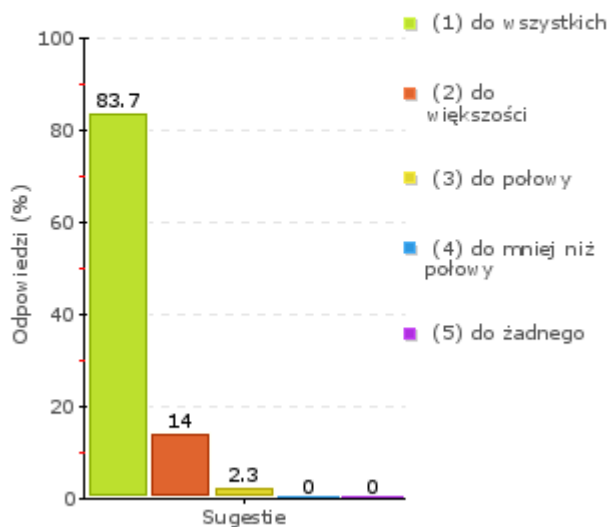
Liczebność: 258

Rys. 4j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy?
Nauczyciele traktują równie dobrze wszystkich uczniów.
KADUMS

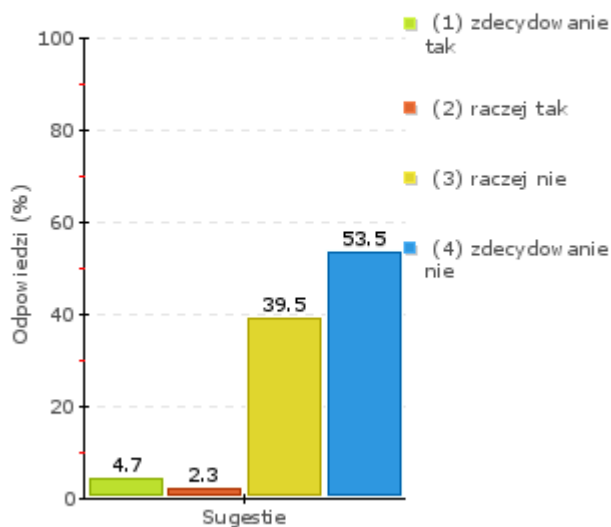
Liczebność: 43

Rys. 5j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami, czy też nie?
Niektórzy uczniowie w mojej szkole są lekceważeni przez innych.
KADUMS

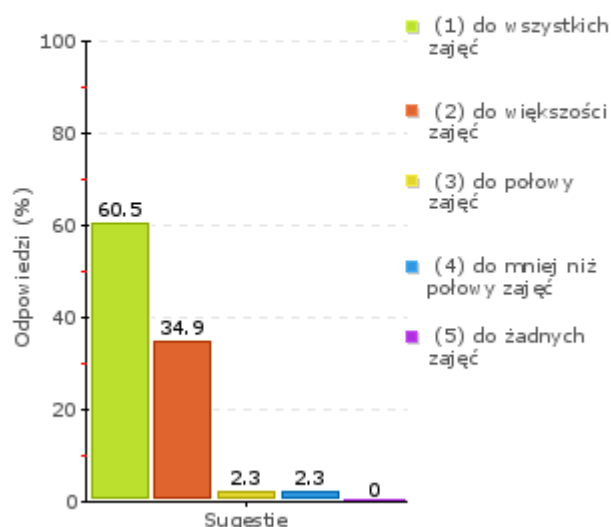
Liczebność: 43

Rys. 6j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
My uczniowie pomagamy sobie w nauce.
KADUMS

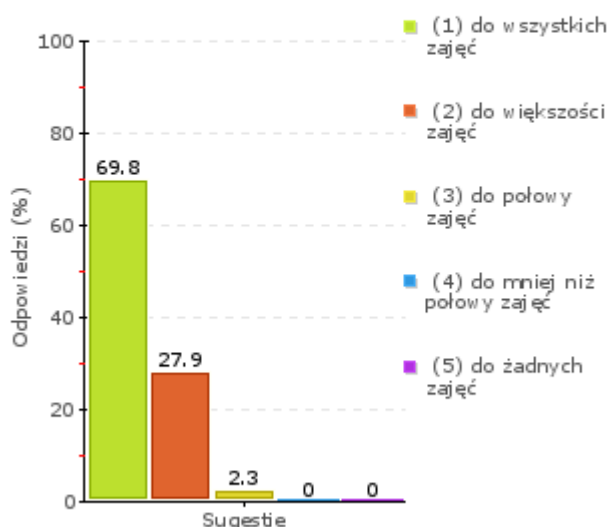
Liczebność: 43

Rys. 7j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
My uczniowie odnosimy się do siebie przyjaźnie.
KADUMS

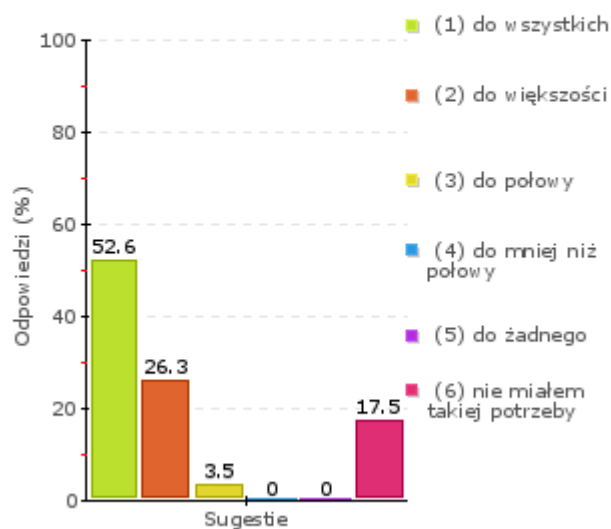
Liczebność: 43

Rys. 8j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy?
Nauczyciele dzisiaj wysłuchali mnie, gdy miałam/em potrzebę z nimi porozmawiać.
KADUMD

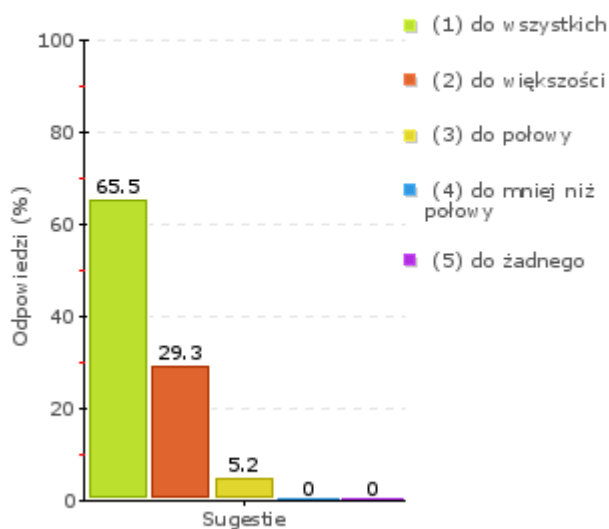
Liczebność: 59

Rys. 9j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy?
Dostałam/em dzisiaj od nauczyciela wskazówkę, która pomogła mi się uczyć.
KADUMD

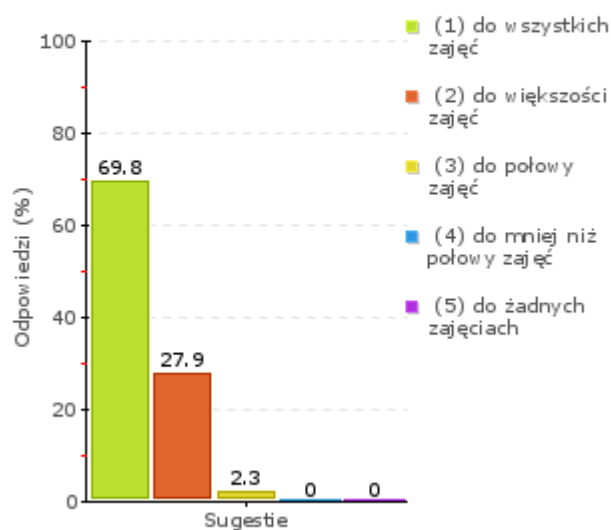
Liczebność: 59

Rys. 10j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Większość czasu na lekcjach wykorzystujemy na uczenie się. KADUMS

Liczebność: 43

Rys. 11j

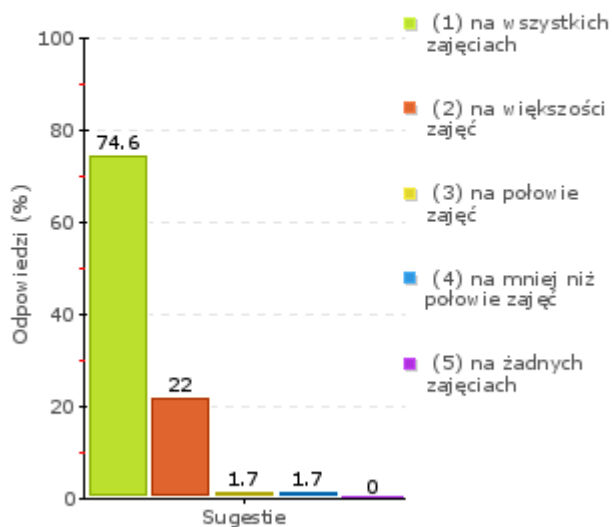
Obszar badania: Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania

Wszyscy uczniowie znają cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania.

Zdaniem ankietowanych uczniów, podczas większości zajęć znali stawiane przed nimi cele zajęć (rys.1j) i mieli świadomość formułowanych wobec nich oczekiwań (rys. 2j, rys. 3j). Obserwacje wszystkich zajęć ujawniły, że uczniowie mieli możliwość poznania celów lekcji. Do ich przedstawienia zastosowano różne metody, m.in.: zadawanie pytań ukierunkowujących ich odczytanie, swobodną rozmowę, podczas której wychowankowie sami dochodzili do określenia celów, zapisywanie gotowych sformułowań na tablicy czy też w toku rozwiązywania krzyżówek. Podczas wszystkich zajęć nauczyciele upewniali się czy uczniowie zrozumieli cele lekcji.

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Wiem, co było dzisiaj celem lekcji.
KADUMD

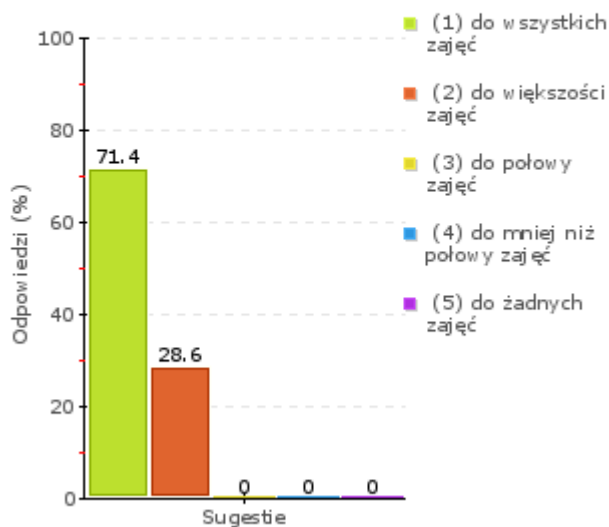
Liczebność: 59

Rys. 1j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Wiem dlaczego czegoś się uczę na tej lekcji.
KADUMS

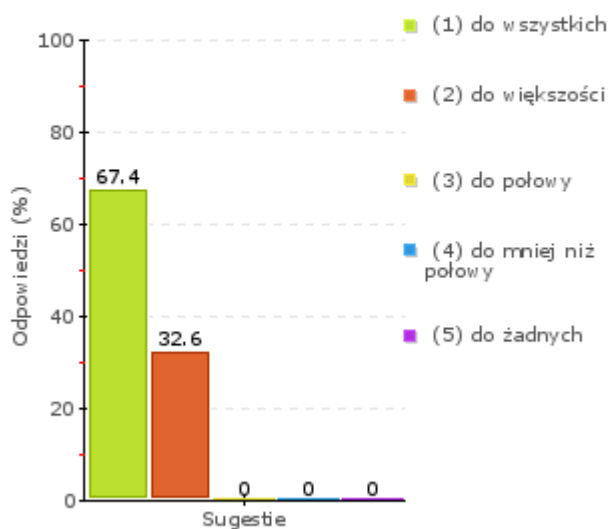
Liczebność: 43

Rys. 2j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele wyjaśniają nam, jakich działań oczekują od nas na lekcjach.
KADUMS

Liczebność: 43

Rys. 3j

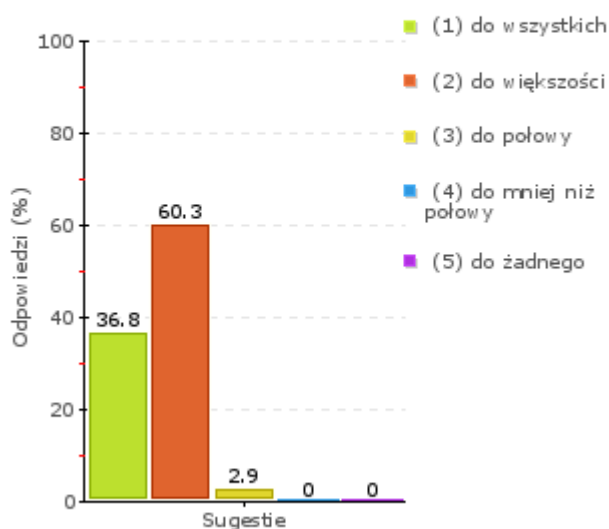
Obszar badania: Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach

Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w pokonywaniu trudności.

W opinii nauczycieli, dzięki informacji zwrotnej, jaką otrzymują od nich uczniowie, zdecydowana większość z nich jest zmotywowana do pracy (rys. 1j). Zarówno uczniowie, jak i rodzice zgodnie uważają, że nauczyciele pomagają w pokonywaniu trudności w uczeniu się. Zdaniem rodziców, zdecydowana większość nauczycieli chwali ich dziecko częściej niż krytykuje (rys. 2j), większość wierzy w możliwości ich dziecka (rys. 4j). Uczniowie zadeklarowali chęć uczenia się na zdecydowanej większości zajęć (rys. 3j). Wszyscy zgodnie uważają, że uczący pomagają i wspierają ich w nauce (rys. 5j) poprzez: zachęcanie do aktywnego myślenia, kontrolę wykonywanych zadań i wskazówki, tłumaczenie, jak się uczyć oraz wykorzystanie multimedialnych środków dydaktycznych. Uczniowie klas I- III wskazali na trudności, które sprawiają im: ćwiczenia rehabilitacyjne, a także z języka angielskiego, ćwiczenia w książce "z językiem". Zwrócono uwagę na stres powodowany zbyt krótkim czasem, jaki mają na przygotowanie się do niektórych konkursów.

Do jakiej części Pana/i uczniów poniższe zdania są prawdziwe? dzięki informacji zwrotnej, jaką otrzymują ode mnie, są zmotywowani do pracy KADN

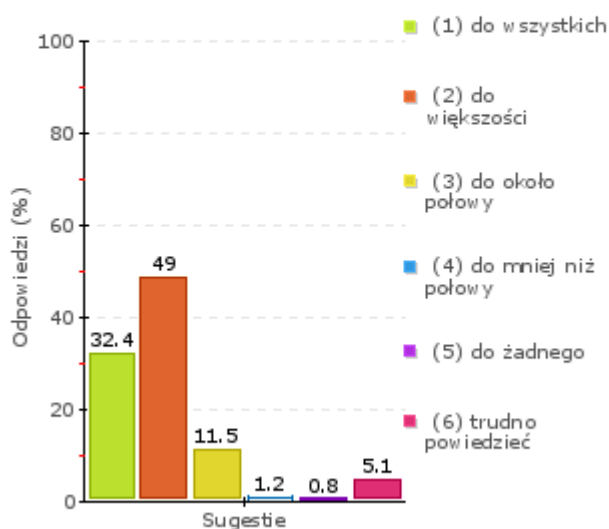
Liczebność: 68

Rys. 1j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy? Nauczyciele chwalał moje dziecko częściej niż krytykują. KADR

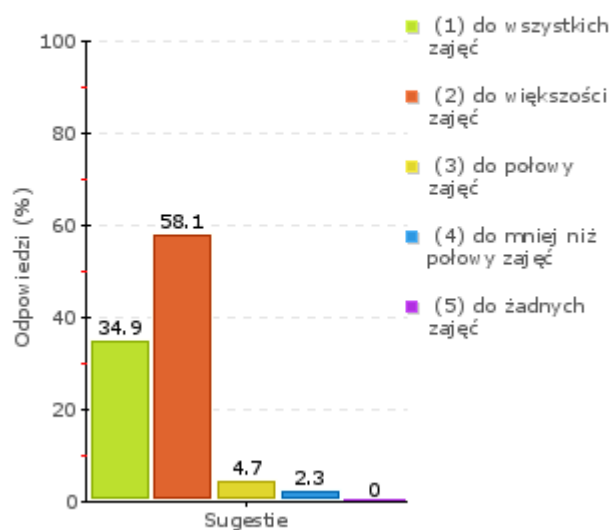
Liczebność: 258

Rys. 2j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Lubię się uczyć na lekcjach. KADUMS

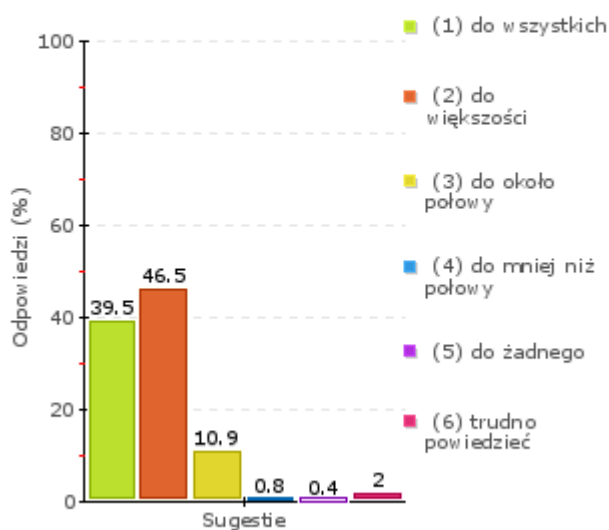
Liczebność: 43

Rys. 3j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?
Nauczyciele wierzą w możliwości mojego dziecka. KADR

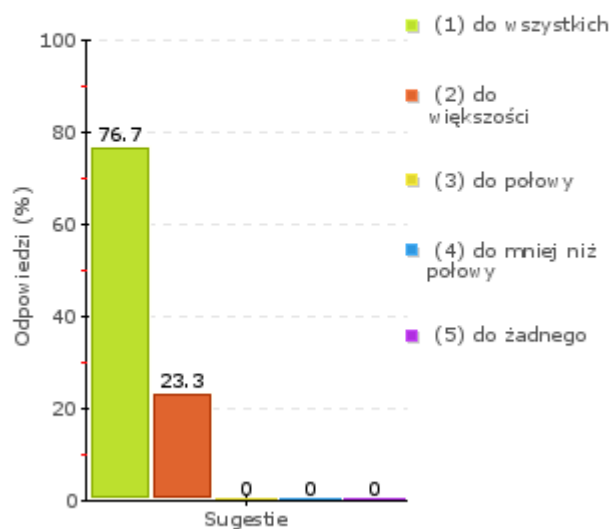
Liczebność: 258

Rys. 4j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele pomagają mi, jeśli potrzebuję wsparcia. KADUMS

Liczebność: 43

Rys. 5j

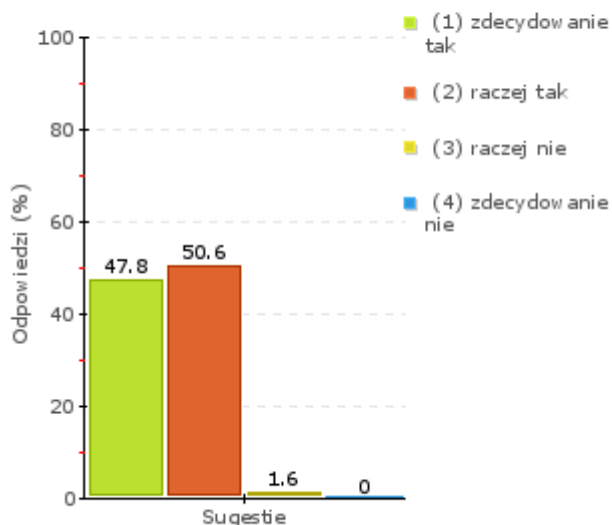
Obszar badania: Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój

Uczniowie otrzymują informację zwrotną o efektach swojej pracy, dzięki czemu wiedzą, jak się uczyć się i planować swój indywidualny rozwój.

Zdaniem zdecydowanej większości rodziców, sposób, w jaki nauczyciele oceniają ich dziecko, zachęca je do uczenia się (rys. 1j). Ankietowani uczniowie stwierdzili, że są oceniani zgodnie z ustalonymi i jasnymi dla nich kryteriami (rys. 5j), a w dniu badania uczący przestrzegali ustalonych zasad oceniania rys. 2j). Według wychowanków, uczący przekazują im informację zwrotną z komentarzem uzasadniającym każdy lub większość stopni (rys. 6j), rozmawiają z nimi zarówno na temat trudności w nauce (rys. 3j) , jak i sukcesów (rys.4j), informują o postępach w nauce, dzięki czemu wiedzą, jak się uczyć (rys. 7j). Z obserwacji zajęć wynika, że podopieczni otrzymują informację zwrotną dotyczącą efektów ich pracy, co wpływa na nich pozytywnie: motywuje ich do pracy, a nawet rywalizacji, pobudza aktywność. Pedagodzy zwracają uwagę na te elementy odpowiedzi lub działania ucznia, które były prawidłowe, ale również niewłaściwe, wymagające poprawy.

Czy to, jak nauczyciele oceniają Pani/Pana dziecko, zachęca je do uczenia się? KADR

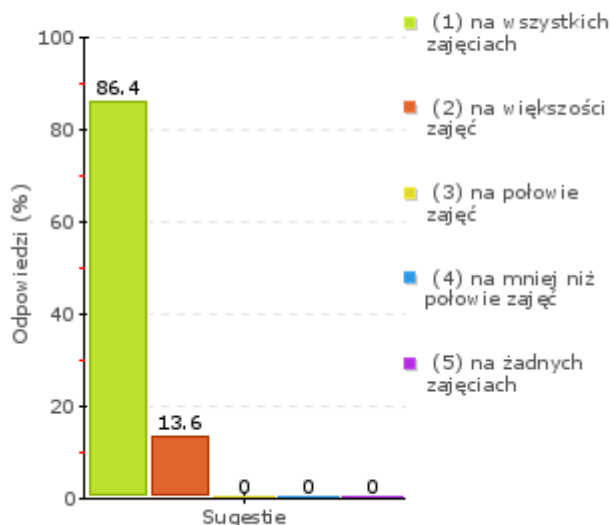
Liczebność: 258

Rys. 1j

Na ilu Twoich lekcjach dzisiaj miały miejsce opisane poniżej sytuacje? Moi nauczyciele przestrzegali dzisiaj ustalonych zasad oceniania. KADUMD

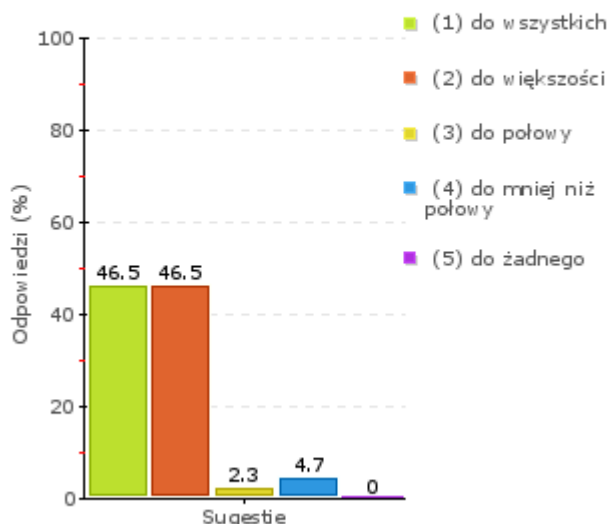
Liczebność: 59

Rys. 2j

Nauczyciele rozmawiają ze mną na temat przyczyn moich trudności w nauce.
KADUMS

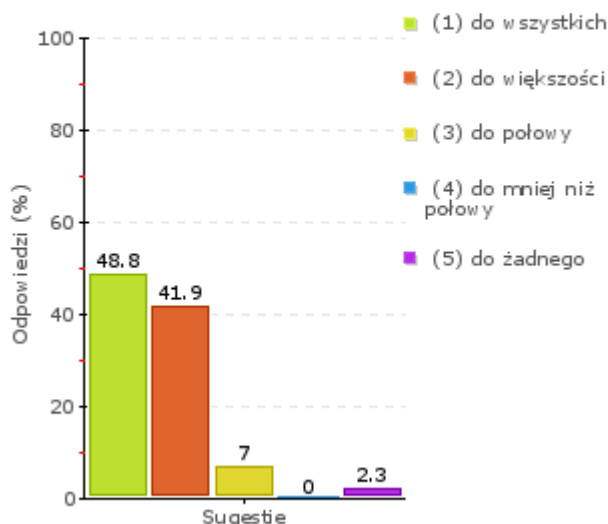
Liczebność: 43

Rys. 3j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania? Nauczyciele rozmawiają ze mną o tym, co wpłynęło na moje sukcesy w nauce.
KADUMS

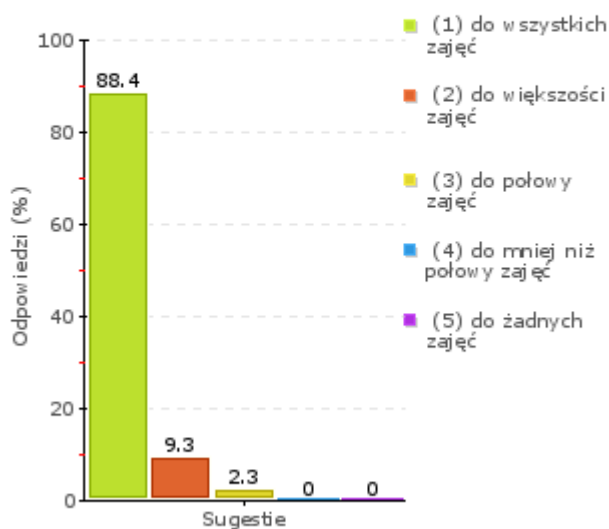
Liczebność: 43

Rys. 4j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania? Uczniowie są oceniani według ustalonych i jasnych dla nich zasad.
KADUMS

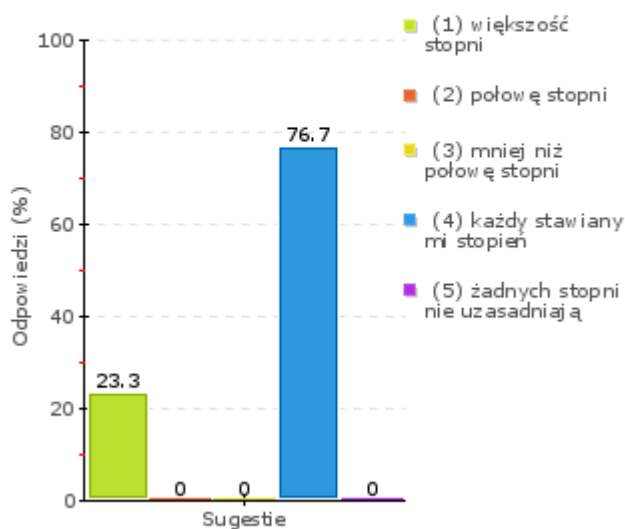
Liczebność: 43

Rys. 5j

Nauczyciele uzasadniają: KADUMS

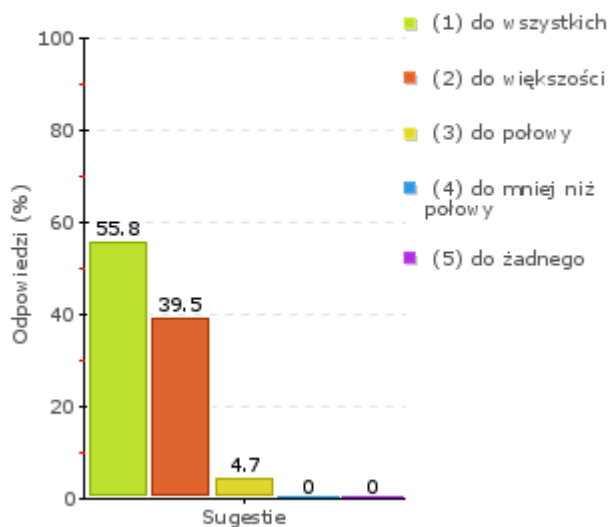
Liczebność: 43

Rys. 6j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
 Nauczyciele rozmawiają ze mną o postępach w nauce i dzięki temu wiem, jak się uczyć. KADUMS

Liczebność: 43

Rys. 7j

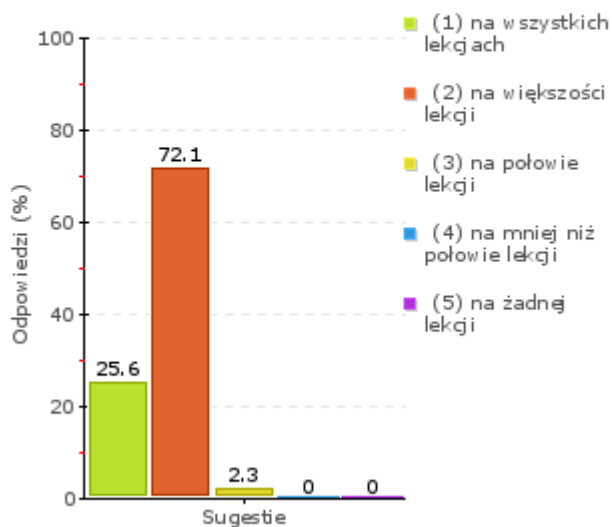
Obszar badania: Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej

Uczniowie mają możliwość korzystania na lekcjach z wiedzy zdobytej na innych przedmiotach czy doświadczeń pozaszkolnych, ponieważ nauczyciele tworzą powszechnie takie sytuacje dydaktyczne zarówno na etapie planowania, jak i realizacji procesów edukacyjnych.

Z przeprowadzonych obserwacji zajęć oraz wypowiedzi zdecydowanej większości uczniów wynika, że w procesie uczenia się mają możliwość sięgania zarówno do wiedzy i umiejętności zdobytych na innych przedmiotach (rys.1j), jak również korzystania z doświadczeń pozaszkolnych. Wychowankowie dostrzegają jednocześnie przydatność zdobytych kompetencji w życiu codziennym (rys.2j). Zwraca uwagę fakt częstego odwoływania się podczas obserwowanych lekcji do wiedzy wychowanków o regionie, w tym dzielnicy Zagórze, jej wykorzystania w budowaniu matematycznych zadań z treścią czy podczas organizowania zajęć proekologicznych w środowisku lokalnym (segregacji śmieci, poszukiwania, analizowania i dokumentowania fotograficznego dzikich wysypisk w okolicy). Przykłady nauczycielskich przedsięwzięć realizowanych międzyprzedmiotowo pokazuje (tab.1). Podczas wszystkich obserwowanych lekcji można było dostrzec elementy korelacji międzyprzedmiotowej, co wynikało także z wypowiedzi nauczycieli udzielonych po zajęciach. Warto zwrócić uwagę na współdziałanie nauczycieli w zakresie budowania holistycznej wizji świata w oddziałach integracyjnych.

Jak często na lekcji masz możliwość korzystania z tego, czego nauczyłaś/eś się na innych przedmiotach lub poza szkołą? KADUMS

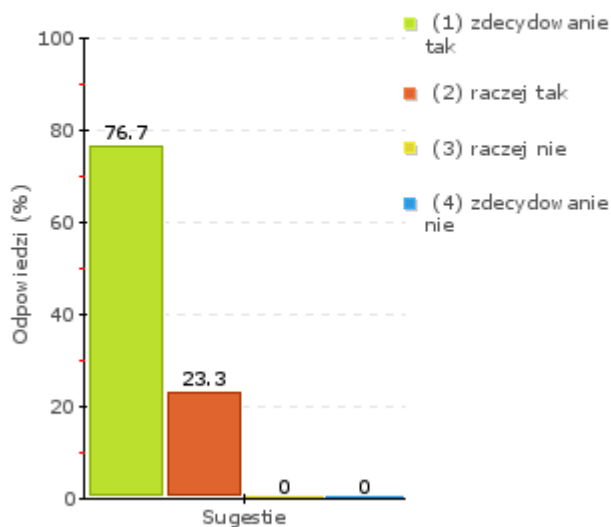
Liczebność: 43

Rys. 1j

Czy to, czego uczysz się w szkole przydaje Ci się w życiu? KADUMS

Liczebność: 43

Rys. 2j

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie działania międzyprzedmiotowe były realizowane, są planowane w tej klasie? (6115)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	edukacja zdrowotna realizowana w korelacji wychowania fizycznego z przyrodą oraz plastyką (plakaty, wysiłek, odżywianie),
2	zajęcia techniczne- łączenie treści z plastyką (funkcjonalność, estetyka przedmiotów codziennego użytku),
3	organizacja Dni Ziemi (pisanie listu do Ziemi- edukacja ekologiczna, plastyczna, polonistyczna
4	wycieczki edukacyjne do Pszczyny, Pałacu Schoena w Sosnowcu
5	udział uczniów w spotkaniach z filmem na Wydziale Nauk o Ziemi- lekcje multimedialne o filmie, w Tęczowych Warsztatach - obejmujących aktywność twórczą w zakresie literatury, fotografii, sztuk użytkowych, ekologii, teatru.
6	konkurs szopek (religia, j. polski, muzyka, plastyka),
7	uczestnictwo grupy w warsztatach teatralnych odbywających się w Teatrze Zagłębia
8	korelacja na muzyce wiedzy polonistycznej, nauki o tańcach regionalnych Polski i Europy,

Obszar badania: Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój.

Uczniowie wskazują na zależność swoich osiągnięć edukacyjnych od czynników, na które sami mają wpływ (zaangażowania się, czasu poświęconego na naukę), co dowodzi, że nauczyciele podejmują skuteczne działania kształtujące ich postawy odpowiedzialności za swój proces uczenia się.

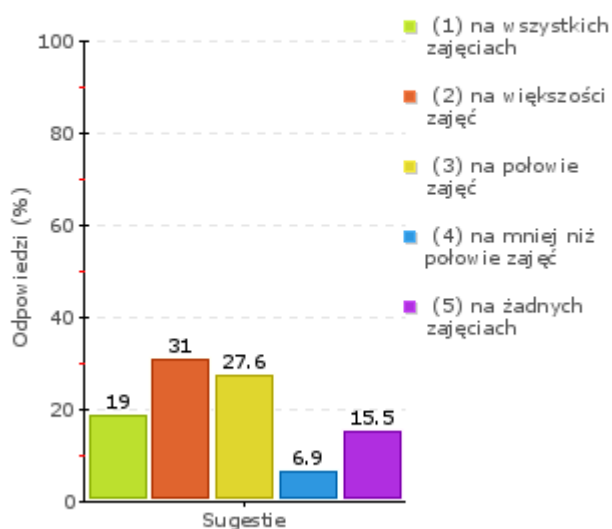
Jak wynika z obserwacji lekcji oraz wypowiedzi uczniów nauczyciele zachęcają ich do współorganizowania procesu uczenia się, podejmując takie działania jak: motywowanie do wdrażania własnych pomysłów podczas zajęć (rys.1j i rys2j.), prowadzenie rozmów na temat przebiegu lekcji, skłanianie do refleksji nad zakresem zdobytej wiedzy i umiejętności, zadawanie pytań otwartych, stawianie problemów i zachęcanie do poszukiwania kreatywnych rozwiązań, tworzenie się grup i dokonanie podziału ról i zadań w zespole, przeprowadzanie samooceny zdobytych kompetencji.

Miernikiem skuteczności działań pedagogów w kształtowaniu postaw odpowiedzialności wychowanków za ich rozwój jest dostrzeganie przez podopiecznych związków między ich wynikami w nauce, a czynnikami, na które mają wpływ (osobiste zaangażowanie, czas poświęcony na uczenie się). Warto podkreślić, że niemal wszyscy młodzi respondenci, z wyjątkiem jednej osoby, nie uzależniają swoich osiągnięć edukacyjnych od korepetycji (rys.2w).

Uczniowie i nauczyciele wskazują, że zarówno tworzenie atmosfery w klasie, jak i dobór tematyki czy treści zajęć są obszarami wzajemnych oddziaływań, w nieco mniejszym zakresie formy uczenia się (rys.1w). Nauczyciele wskazali ponadto na wpływ uczniów na sposób oceniania i ustalanie terminów testów czy sprawdzianów.

Na ilu Twoich lekcjach dzisiaj miały miejsce opisane poniżej sytuacje?
Dzisiaj zgłaszałam/em pomysły dotyczące tego, jak chciałabym/bym pracować na zajęciach. KADUMD

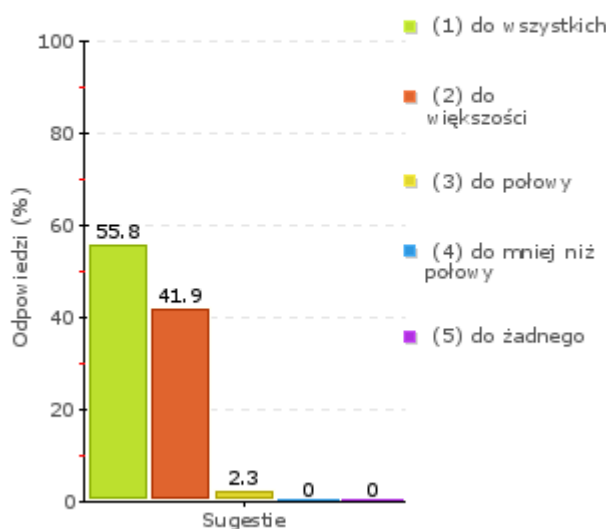
Liczebność: 59

Rys. 1j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Zachęcają mnie do wymyślania i realizowania własnych pomysłów. KADUMS

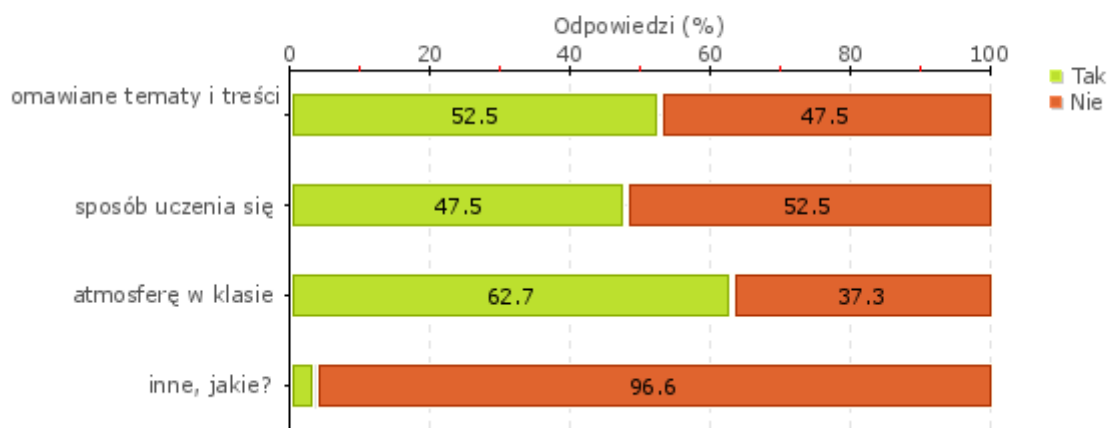
Liczebność: 43

Rys. 2j

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Na co miałaś/eś dzisiaj wpływ podczas lekcji? KADUMD

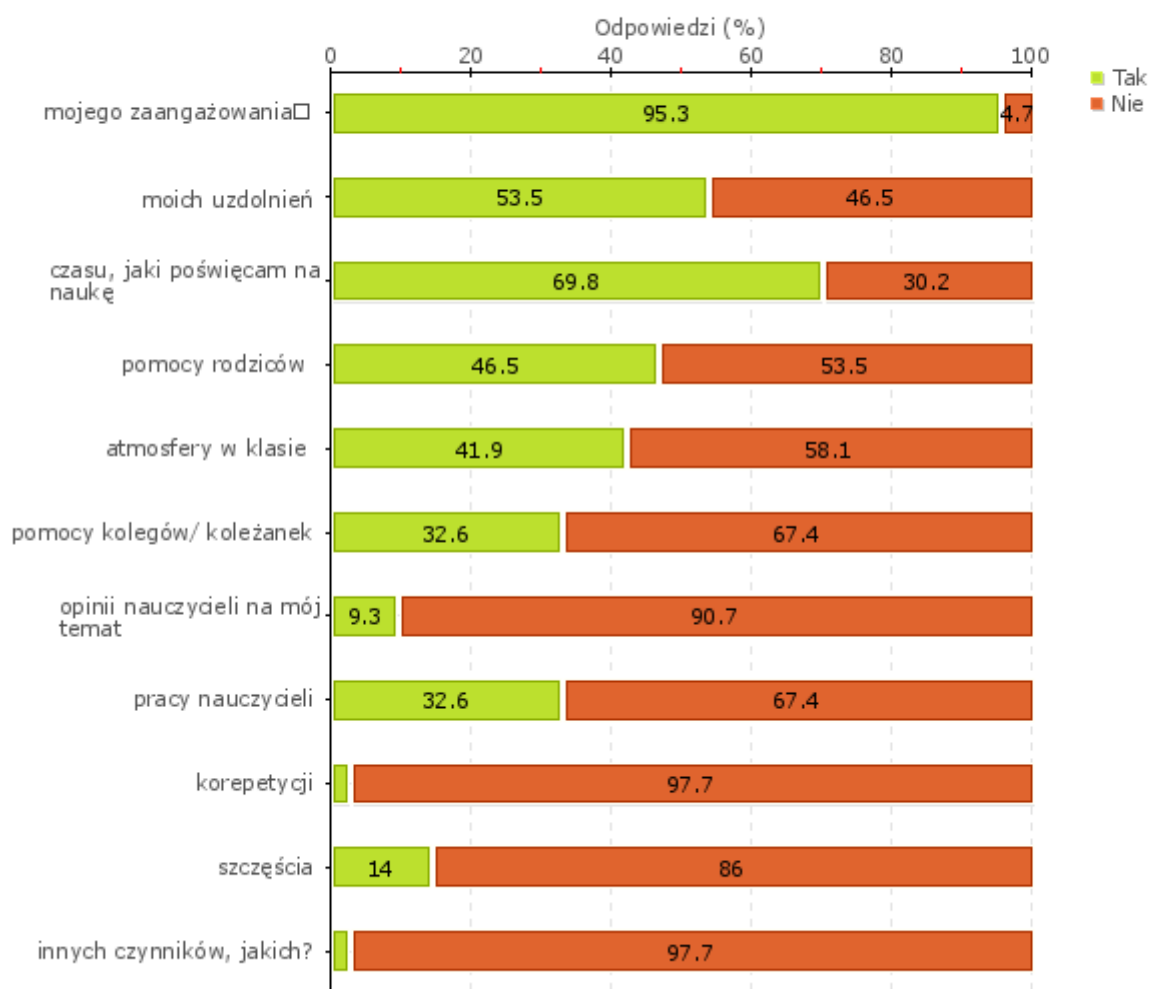
Liczebność: 59

Rys.1w

Moje wyniki w nauce najbardziej zależą od: KADUMS

Liczebność: 43

Rys.2w

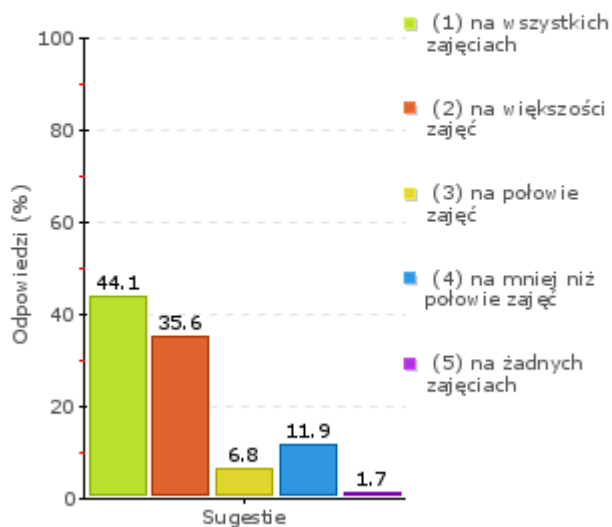
Obszar badania: Uczniowie uczą się od siebie nawzajem

Nauczyciele minimalizują swoją aktywność na lekcji na rzecz organizowania sytuacji dydaktycznych, podczas których uczniowie mają możliwość uczenia się od siebie nawzajem.

Sposoby wykorzystania wzajemnego uczenia się uczniów stosowane przez nauczycieli obrazuje rys.1w. Obserwacje lekcji (4/6) ujawniły różne metody organizowania sytuacji dydaktycznych umożliwiających uczniom uczenie się od siebie nawzajem, m. in. prezentowanie na forum rezultatów pracy w grupach, rozmowy w parach, uzupełnianie wypowiedzi kolegów, porównywanie wyników swej pracy z innymi. Większość uczniów ocenia zarówno z perspektywy badanego dnia, jak i cyklu kształcenia, że pracuje w grupach lub parach na wszystkich lub większości zajęć (rys.1j). Ma także możliwość wykonywania zadań wymyślonych przez siebie lub innych kolegów (rys.2j).

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Dzisiaj na zajęciach pracowałam/em w grupach lub parach
KADUMD

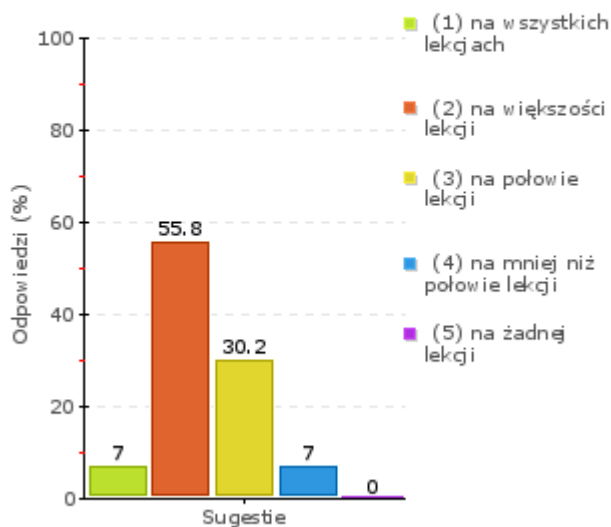
Liczebność: 59

Rys. 1j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Wykonuję zadania wymyślone przez siebie lub innych uczniów. KADUMS

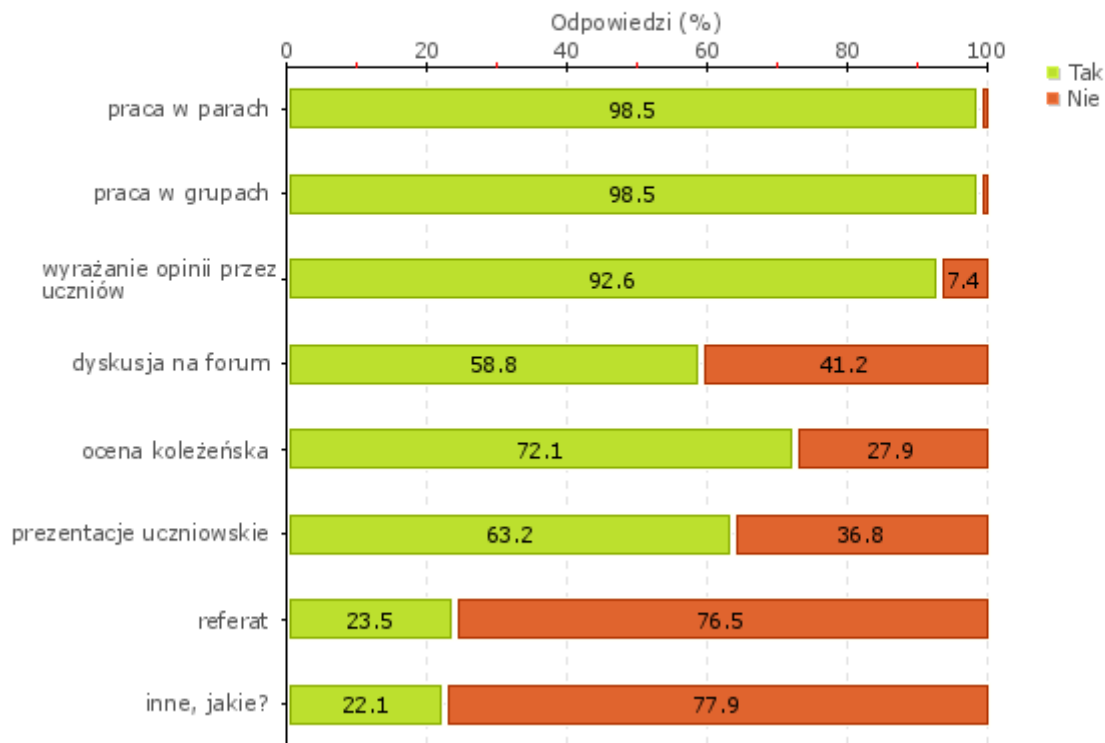
Liczebność: 43

Rys. 2j

Jakie sposoby, wykorzystujące wzajemne uczenie się uczniów, stosuje Pan/i na lekcji? KADN

Liczebność: 68

Rys.1w

Obszar badania: W szkole lub placówce stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów

Nowatorskie rozwiązania stosowane w szkole wynikają z potrzeb rozwojowych uczniów, ponieważ dotyczą m. in. akceptacji, budowania poczucia własnej wartości, zdrowej rywalizacji, prawidłowego odżywiania się, aktywności fizycznej, wyrażania siebie poprzez twórczość, aktywność fizyczną i zabawę.

Zdecydowana większość nauczycieli twierdzi, że wdrożyła w ciągu ostatnich 12 miesięcy innowacyjne rozwiązania w swojej pracy (rys.1j), które najczęściej dotyczyły (rys.1w).

Wśród innowacyjnych działań respondenci wskazali :

- Program autorski "Życie jest teatrem", który w nieszablonowy sposób przygotowuje uczniów do występów publicznych, rozwija wrażliwość estetyczną oraz wzbogaca wiedzę o teatrze i sztuce,
- Program autorski profilaktyczny "Drzwi do zdrowia" stawia sobie za cel kształtowanie zdrowego stylu życia w domu i w szkole.
- Organizowanie konferencji internetowych w ramach programu "eTwinning w Naszej Szkole".
- Programy własne "Nasze bezpieczeństwo - pierwsza pomoc" (klasy I-III SP) oraz "Ratujemy i uczymy ratować" (IV-VI)- uczniowie nabywają umiejętności niesienia pierwszej pomocy osobom potrzebującym, kształtują prawidłowe reakcje i zachowania w sytuacjach zagrażających życiu.
- Innowacyjny program "Grafika komputerowa i multimedia"- nabywanie umiejętności obróbki cyfrowej zdjęć, wyszukiwania danych, komunikacji.
- "O!twórz się na sztukę" - wprowadza ucznia w świat sztuki poprzez posługiwanie się różnorodnymi technikami plastycznymi (np. pointylizm, decoupage, quilling) oraz narzędziami i materiałami (masa papierowa, kukurydziana, wosk, szlifowane szkiełka).
- "High5! - Highway to success" to program dla uczniów klas I-III SP z zastosowaniem nowatorskich metod nauczania (TRR - Total Physical Response, CALL - Computer Assisted Language Learning, Linkword) pogłębia wiedzę o kulturze i historii krajów anglojęzycznych, a także kształtuje podstawowe kompetencje komunikacyjne.
- Program "Zielony Pakiet" i "Człowiek w środowisku przyrodniczym" -kształtowanie postaw proekologicznych.
- „Program terapii słuchowej metodą Tomatisa”.
- "Zagórze na nowo odkrywane" - program we współpracy ze Stowarzyszeniem Pakosznica, zajęcia w muzeach, bibliotekach (również wirtualnych) pozwala na kształtowanie aktywnej postawy i rozbudzanie świadomości lokalnej.
- "Codziennie mówię lepiej" program terapii logopedycznej,
- "Skype my Christmas"-projekt europejskiej wymiany szkół eTwinning zakładający wymianę informacji na temat zwyczajów świąt Bożego Narodzenia w krajach partnerskich
- "PROJEKTOR - wolontariat studencki" wprowadzający podstawy hiszpańskiego dla dzieci (projekt miejski w ramach programu Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności).
- "Gwiazdka dla Afryki" - projekt UNICEF
- czynny udział nauczycieli bibliotekarzy w miejskim seminarium "Twórczość Juliana Tuwima w szkole i bibliotece" w ramach obchodów "Roku Juliana Tuwima"

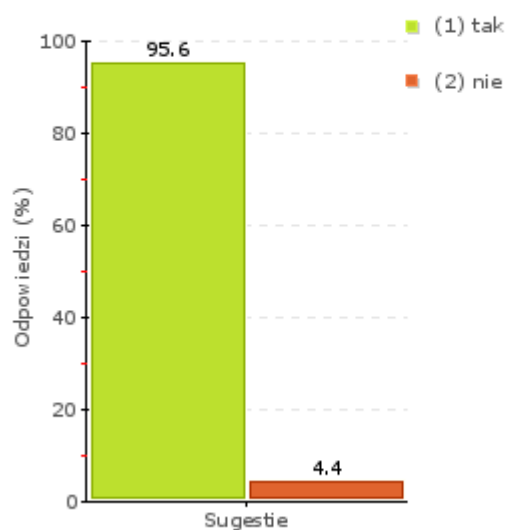
- "Edukacja globalna dla najmłodszych" – projekt, który przybliżył dzieciom kulturę Azji, Afryki i Ameryki Południowej i Środkowej,
- organizacja telekonferencji z Rzecznikiem Praw Dziecka,
- liczne akcje charytatywne (Dni Dawców Szpiku, kampania "Pola Nadziei"),
- udział w "Żywej lekcji historii" – pokazie rycerskim,
- realizacja programów - "Śniadanie Daje Moc", "Wszystkie kolory świata" - "Szkoła czystych rąk", "Szkoła bez przemocy", "Bezpieczny mieszkaniec",
- nawiązanie współpracy z "Akademią Rodzinną" przy Wyższej Szkole Humanitas w celu edukacji rodzin niewydolnych wychowawczo,
- założenie koła turystycznego,
- organizacja wojewódzkiej Olimpiady Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo,
- pozyskanie środków unijnych na Salę Doświadczenia Świata, Salę Integracji Sensorycznej,
- transformacja biblioteki szkolnej - wprowadzenie czytnika kodów, cyfryzacja; kompatybilność z Miejską Biblioteką Publiczną,
- zakup busa do przewozu dzieci z niepełnosprawnościami,
- własną inicjatywę nauczycieli wychowania fizycznego - organizacji "Biegu dla Hospicjum",
- innowacyjna współpraca z Policją,
- powołanie „Wielospecjalistycznego zespołu nauczycieli rewalidantów”,
- organizacja Wojewódzkiej Olimpiady Sportowej Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo.

Źródła innowacyjności zdefiniowano jako wspomaganie rozwoju uczniów, w tym niepełnosprawnych poprzez angażowanie podopiecznych w wyższym stopniu niż tradycyjne rozwiązania, nowość w szkole, pracę w oparciu o materiały spoza podręcznika, wykorzystanie w praktyce nowych osiągnięć psychologii rozwojowej, nauki o mózgu, komunikacji interpersonalnej, dydaktyki, ale przede wszystkim technologii informacyjno-komunikacyjnych i multimediiów, pracę z multibookiem, wykorzystanie dziennika elektronicznego i platformy szkolnej do doskonalenia obiegu informacji między domem dziecka a szkołą.

Z wypowiedzi partnerów wynika, że mają informacje na temat innowacyjnych działań podejmowanych przez nauczycieli tej szkoły i wspierają ich w tych przedsięwzięciach.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy wprowadził/a Pan/i innowacyjne rozwiązania w swojej pracy? KADN

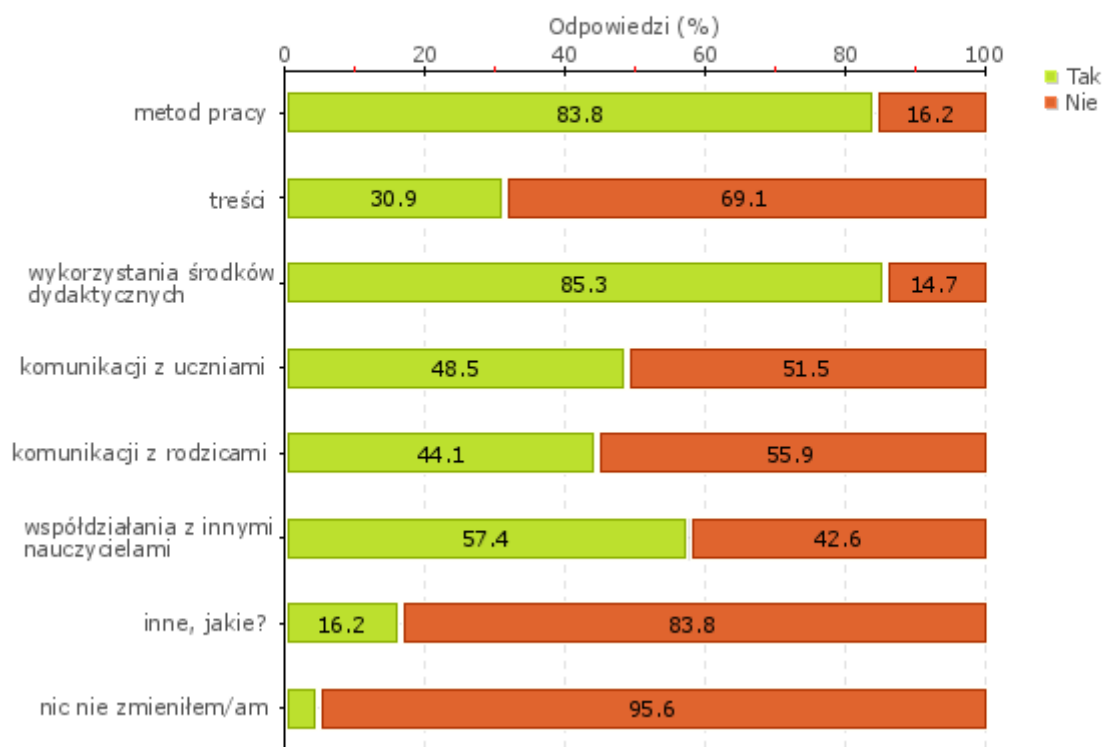
Liczebność: 68

Rys. 1j

Jeśli tak, czego one dotyczyły? KADN

Liczebność: 68

Rys.1w

Wymaganie:

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej *Zmiany w zewnętrznym świecie powodują konieczność właściwego przygotowania uczniów do nowej rzeczywistości, dlatego dla sukcesu indywidualnego i społecznego uczniowie i uczennice powinni nabywać kompetencje określone w podstawie programowej. Stopień, w jakim są one nabywane, zależy od skuteczności monitorowania tego procesu oraz wykorzystania informacji o osiągnięciach z poprzedniego etapu edukacyjnego.*

Poziom spełnienia wymagania: B

Nauczyciele diagnozują osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego i wykorzystują wyniki tych analiz do planowania swoich działań związanych z realizacją podstawy programowej.

Nabywanie przez uczniów wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego I i II etapu edukacyjnego odbywa się z uwzględnieniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. Diagnozowanie i monitorowanie osiągnięć uczniów w szkole ma charakter ciągły i obejmuje indywidualne dokonania podopiecznych, rezultaty prac zespołów klasowych czy grup zadaniowych podczas lekcji. Formułowane wnioski skutkują podejmowaniem przez nauczycieli konkretnych działań - modyfikowania własnego warsztatu pracy, planów dydaktycznych, a w konsekwencji służą indywidualizacji nauczania. Argumentem potwierdzającym skuteczność wdrażanych wniosków z analizowania i monitorowania osiągnięć uczniów jest widoczny związek pomiędzy działaniami nauczycieli, a osiągnięciami uczniów, w szczególności z grupy zdolnych i mających trudności w nauce. O adekwatności działań szkoły wobec przygotowania uczniów do kolejnych etapów kształcenia i docelowo funkcjonowania na rynku pracy świadczy fakt, że badani zgodnie odwołują się zarówno do kompetencji kluczowych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, jak i preferowanych tam uczniowskich postaw, przy czym tożsamość szkoły w tym zakresie budują działania wynikające z potrzeby zwiększania szans edukacyjnych o zróżnicowanym stopniu sprawności i zdolności (klasy integracyjne i specjalne).

Obszar badania: W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego

Nauczyciele diagnozują osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego i wykorzystują wyniki tych analiz do planowania swoich działań związanych z realizacją podstawy programowej.

Uczący rozpoznają osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego na podstawie analizy ich dokumentów (świadectw szkolnych, arkuszy ocen, opinii i orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznych), ale także testów na wejściu, diagnoz wstępnych, jak również rozmów z rodzicami dziecka, z nim samym. Niejednokrotnie nauczyciele zespołów klasowych kontaktują się z wychowawcami podopiecznych z poprzedniego etapu. Ważną rolę w tym procesie odgrywa wykorzystanie wyników OBUT-u (Ogólnopolskiego

Badania Umiejętności Trzecioklasisty).

Wyznacznikiem celowości prowadzonych w tym zakresie działań jest wykorzystanie wyników analiz do dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości wychowanków, modyfikowania dotychczasowych metod pracy dydaktycznej i wychowawczych, (weryfikowania przedmiotowego systemu oceniania, ale także kwalifikowania dzieci do objęcia pomocą psychologiczno- pedagogiczną czy proponowania udziału w konkursach i zawodach. Sformułowane wnioski zostały także wykorzystane do wdrożenia rozwiązań organizacyjnych: powołania zespołów uczących w jednym oddziale, w skład których wchodzi wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, a w klasach integracyjnych również pedagog, psycholog, terapeuci, zwiększenia częstotliwości ich spotkań. Każde dziecko ma możliwości udziału w zajęciach dydaktyczno - wyrównawczych, korekcyjno - kompensacyjnych, integracji sensorycznej, logopedii, gimnastyki korekcyjnej.

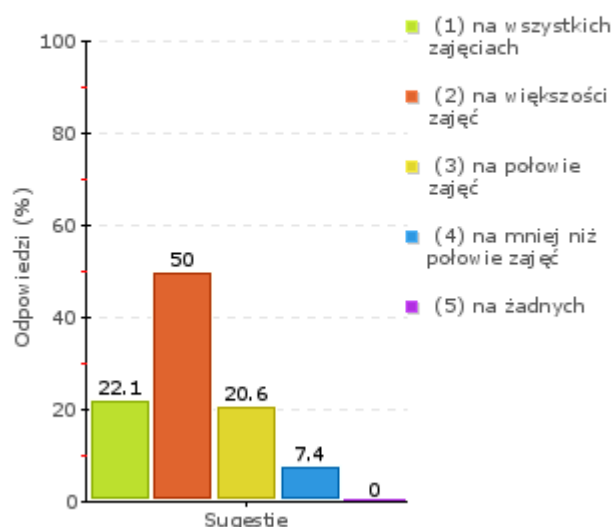
Obszar badania: Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji

Nabywanie przez uczniów wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego I i II etapu edukacyjnego odbywa się z uwzględnieniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji.

Z przeprowadzonych obserwacji lekcji i wypowiedzi nauczycieli wynika, że znają i wdrażają na wszystkich lub większości zajęć kompetencje kluczowe opisane w podstawie programowej kształcenia ogólnego I i II etapu edukacyjnego (czytanie ze zrozumieniem, komunikowanie się w języku ojczystym, myślenie matematyczne i naukowe, umiejętność pracy zespołowej, uczenia się, posługiwanie się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, a także pomagają odkrywać zainteresowania wychowanków i przygotować ich do dalszej edukacji. Uczący podczas rozmowy po obserwacji lekcji potrafili wskazać wykorzystane zalecanych sposobów i warunków realizacji podstawy programowej, co obrazuje tab.1. Warto zwrócić uwagę na współpracę nauczyciela prowadzącego i wspomagającego w klasie integracyjnej, służącą budowaniu obrazu matematyki jako dziedziny wiedzy przyjaznej dla ucznia poprzez odwoływanie się do jego doświadczeń życiowych, uwzględnianie indywidualizacji procesu nauczania.

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: myślenie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym KADN

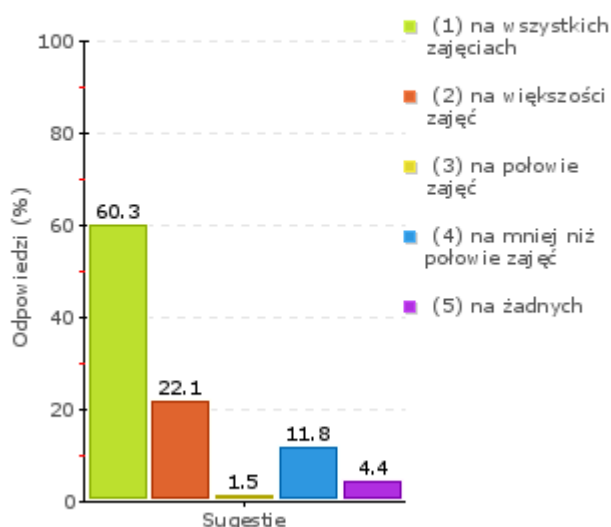
Liczebność: 68

Rys. 1j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: czytanie – umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów KADN

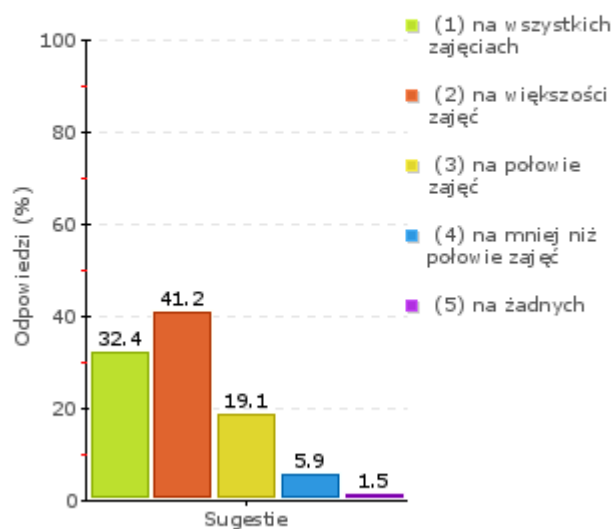
Liczebność: 68

Rys. 2j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa KADN

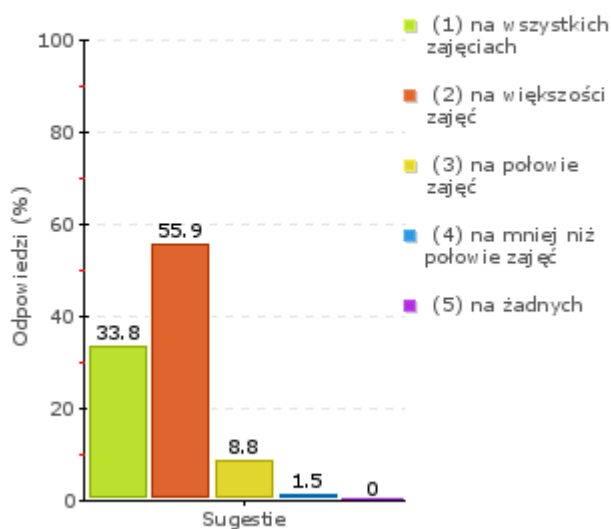
Liczebność: 68

Rys. 3j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność pracy zespołowej KADN

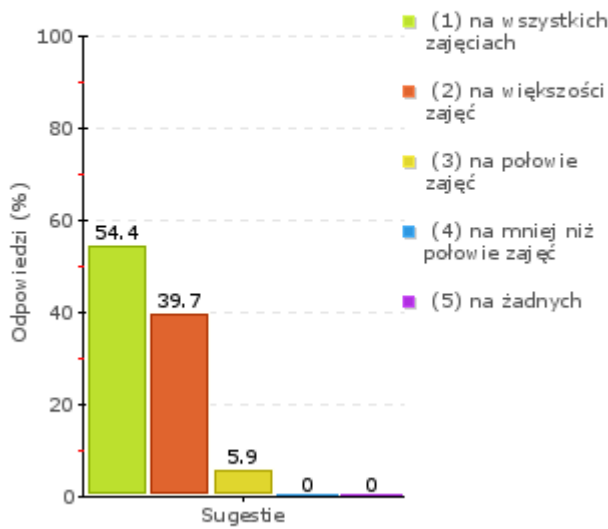
Liczebność: 68

Rys. 4j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność odkrywania swoich zainteresowań i/lub przygotowania do dalszej edukacji KADN

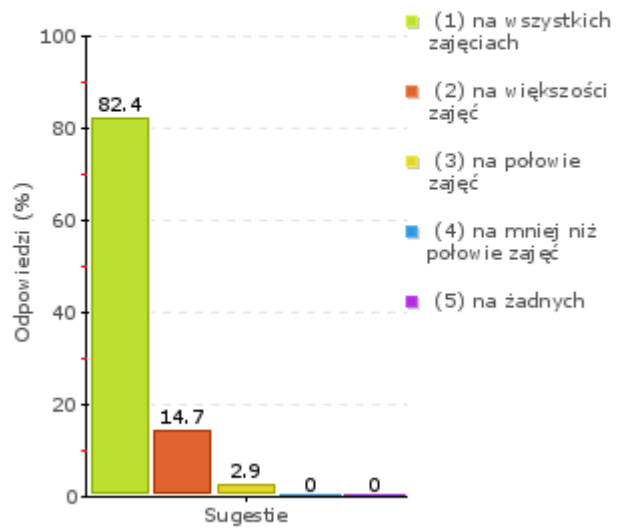
Liczebność: 68

Rys. 5j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność uczenia się KADN

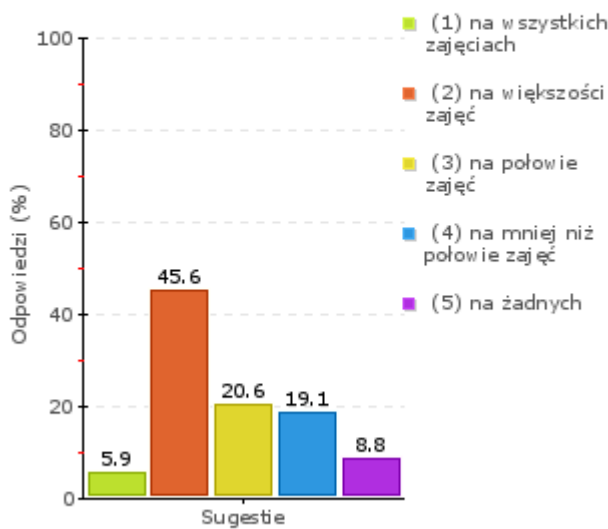
Liczebność: 68

Rys. 6j

umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi KADN

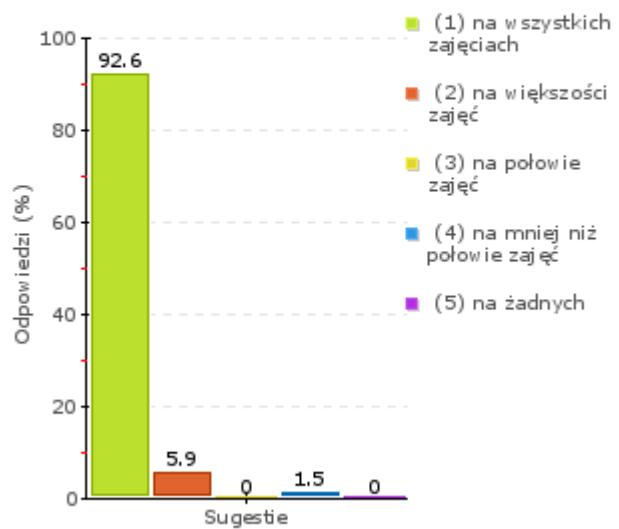
Liczebność: 68

Rys. 7j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność komunikowania się w języku ojczystym KADN

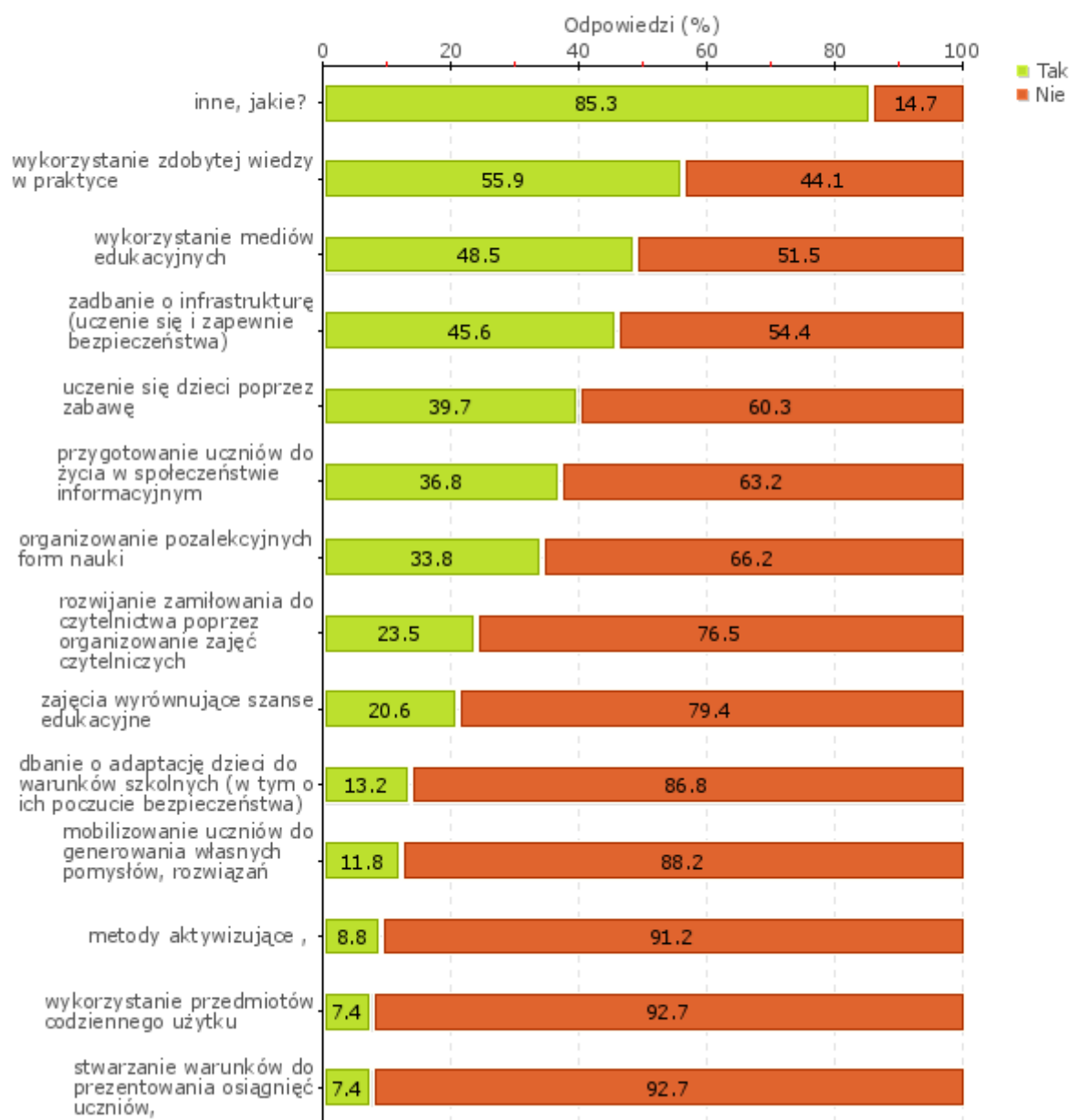
Liczebność: 68

Rys. 8j

Które z zalecanych sposobów i warunków realizacji podstawy programowej wykorzystuje Pan/i systematycznie? KADN

Liczebność: 68

Rys.1o

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Które z zalecanych sposobów i warunków realizacji podstawy programowej wykorzystał/a Pan/i podczas tej lekcji? (7650)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	korzystanie z różnych źródeł informacji (podręcznik, mapa, fotografie, Internet)
2	włączanie muzyki jako tła tematu i element wyciszający.
3	prowadzenie samodzielnych obserwacji
4	tworzenie sytuacji zadaniowych - przeliczanie, porównywanie, manipulacje.
5	łączenie czytania z pisaniem
6	doskonalenie umiejętność pracy zespołowej.
7	wdrażanie edukacji regionalnej i edukacji medialnej
8	posługiwanie się technologią ICT,
9	stwarzanie warunków do prezentacji prac dzieci,
10	uwzględnienie aktywności ruchowej w trakcie zajęć.

Typ pytania: Pytanie wielokrotnego wyboru

Treść pytania: Które z najważniejszych umiejętności, opisanych w podstawie programowej dla danego etapu kształcenia były kształtowane u uczniów podczas lekcji? (7653)

Ogólna liczba respondentów biorących udział w badaniu: 6

Tab.2

Numer odpowiedzi	Treść odpowiedzi	Częstość	Procent
1	czytanie	6 / 0	100 / 0
2	myślenie matematyczne	5 / 1	83.3 / 16.7
3	myślenie naukowe	4 / 2	66.7 / 33.3
4	umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w języku obcym, zarówno w mowie, jak i piśmie	5 / 1	83.3 / 16.7
5	umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, w tym także dla wyszukiwania i korzystania z informacji	4 / 2	66.7 / 33.3
6	umiejętność uczenia się jako sposób zaspokajania naturalnej ciekawości świata	6 / 0	100 / 0
7	odkrywanie swoich zainteresowań i przygotowanie do dalszej edukacji	5 / 1	83.3 / 16.7
8	umiejętność pracy zespołowej	6 / 0	100 / 0

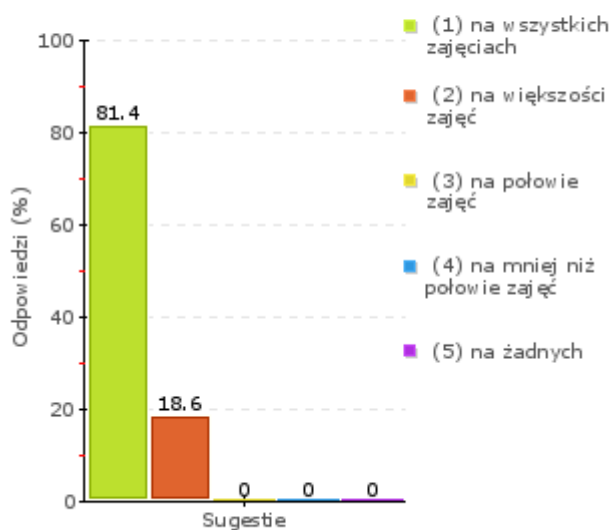
Obszar badania: W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz

Diagnozowanie i monitorowanie osiągnięć uczniów w szkole ma charakter ciągły i obejmuje indywidualne dokonania podopiecznych, rezultaty prac zespołów klasowych czy grup zadaniowych podczas lekcji. Formułowane wnioski skutkują podejmowaniem przez nauczycieli konkretnych działań - modyfikowania własnego warsztatu pracy, planów dydaktycznych, a w konsekwencji służą indywidualizacji nauczania.

W opinii piątoklasistów nauczyciele upewniają się czy podopieczni właściwie zrozumieli realizowane na lekcji cele i treści nauczania (rys.1j). Z przeprowadzonych obserwacji oraz wypowiedzi nauczycieli wynika, że osiągnięcia uczniów są monitorowane, m.in. poprzez sprawdzanie sposobu wykonywania zadania przez poszczególne grupy lub indywidualnie przez uczniów, zadawanie pytań otwartych w celu zorientowania się, na jakim etapie pracy są podopieczni, stosowanie znaczków motywujących, umożliwianie podsumowania lekcji, dawanie uczniom możliwości zadawania pytań, wdrażanie do samooceny, a także organizowanie zespołowego sprawdzania poprawności rozwiązań i naliczania punktów wg wcześniej określonych kryteriów dobrze wykonanego ćwiczenia. Sposoby monitorowania osiągnięć wychowanków prezentuje tab.2, zaś wykorzystanie wniosków z ich analiz tab.1.

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Nauczyciel upewnia się, czy właściwie zrozumiałam/em to, o czym mówiliśmy na lekcji.
KADUMS

Liczebność: 43

Rys. 1j

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: W jaki sposób wykorzystuje Pan/i w swojej pracy wnioski z analizy osiągnięć uczniów? (7596)
Ogólna liczba respondentów biorących udział w badaniu: **68**

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	modyfikacja warsztatu pracy
2	indywidualizacja nauczania
3	modyfikuję dotychczasowe metody pracy i/lub metody wychowawcze
4	zwracam większą uwagę na zagadnienia, które sprawiają uczniom trudność
5	promowanie zdolności uczniów poprzez ich motywowanie do udziału w konkursach miejskich, wojewódzkich i ogólnopolskich

Typ pytania: Pytanie wielokrotnego wyboru

Treść pytania: W jaki sposób monitoruje Pan/i osiągnięcia uczniów? (6887)

Ogólna liczba respondentów biorących udział w badaniu: 68

Tab.2

Numer odpowiedzi	Treść odpowiedzi	Częstość	Procent
1	stosuję ocenianie bieżące (częstkowe)	53 / 15	77.9 / 22.1
2	stosuję ocenianie podsumowujące (np. przeprowadzam klasówki, testy, sprawdziany, odnoszę się do wyników konkursów, olimpiad)	46 / 22	67.6 / 32.4
3	stosuję ocenianie kształtujące	36 / 32	52.9 / 47.1
4	posługuję się indywidualną dokumentacją każdego ucznia (karty diagnozy, portfolio)	49 / 19	72.1 / 27.9
5	inne, jakie?	9 / 59	13.2 / 86.8
6	nie monitoruję	0 / 68	0 / 100
7	sprawdzam, w jaki sposób uczniowie wykonują zadania	65 / 3	95.6 / 4.4
8	sprawdzam, czy uczniowie właściwie zrozumieli omawiane kwestie	53 / 15	77.9 / 22.1
9	zadaję pytania	65 / 3	95.6 / 4.4
10	proszę uczniów o podsumowanie ćwiczenia	53 / 15	77.9 / 22.1
11	wykorzystuję różne narzędzia diagnostyczne	50 / 18	73.5 / 26.5
12	zbieram informacje zwrotne od uczniów	61 / 7	89.7 / 10.3
13	stwarzam uczniom możliwość zadawania pytań	58 / 10	85.3 / 14.7

Typ pytania: Pytanie jednokrotnego wyboru

Pytanie nagłówkowe: Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?

Treść pytania: Nauczyciel upewnia się, czy właściwie zrozumiałam/em to, o czym mówiliśmy na lekcji. (6289)

Ogólna liczba respondentów biorących udział w badaniu: 43

Tab.3

Numer odpowiedzi	Treść odpowiedzi	Częstość	Procent
1	na wszystkich zajęciach	35	81.4
2	na większości zajęć	8	18.6
3	na połowie zajęć	0	0
4	na mniej niż połowie zajęć	0	0
5	na żadnych	0	0
	Brak odpowiedzi	0	0
	Razem	43	100

Obszar badania: Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych

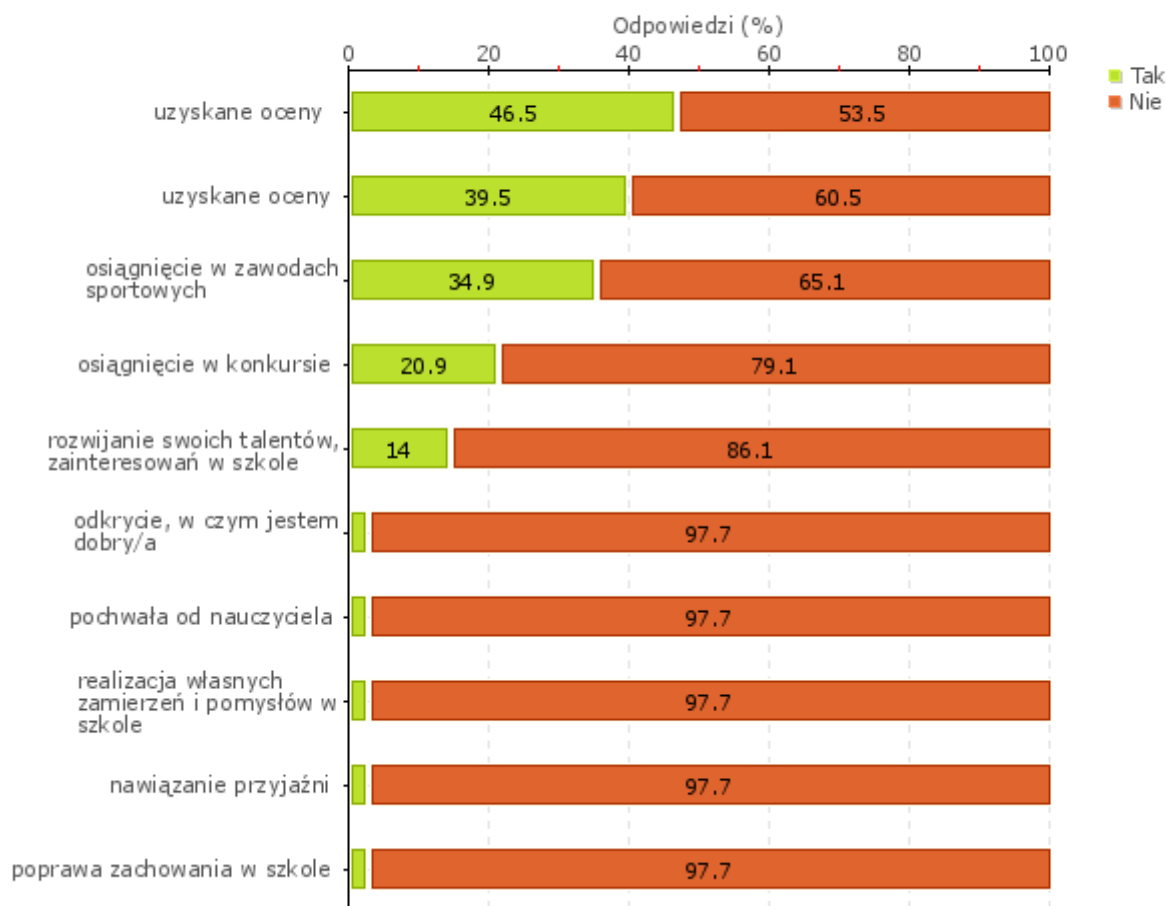
Argumentem potwierdzającym skuteczność wdrażanych wniosków z analizowania i monitorowania osiągnięć uczniów jest widoczny związek pomiędzy działaniami nauczycieli, a osiągnięciami uczniów, w szczególności z grupy zdolnych i mających trudności w nauce.

Piątoklasiści różnorodnie definiują swoje osiągnięcia w szkole, co obrazuje tabela 1. Na podstawie analizy danych zastanych można stwierdzić, że szkoła skuteczniej pracuje zarówno z uczniem zdolnym (wzrosła liczba osób, które otrzymały świadectwo z wyróżnieniem oraz co najmniej jedną ocenę celującą na zakończenie roku szkolnego), jak i mającym trudności w nauce (radycznie zmniejszyła się liczba ocen niedostatecznych wystawianych na koniec roku szkolnego). Uczniowie częściej otrzymywali oceny wzorowe zachowania w ciągu trzech kolejnych lat. W ocenianiu zewnętrznym widoczny jest także przyrost wiedzy i umiejętności uczniów - średni wynik dla szkoły wzrósł w badanym okresie o jedną staninę z poziomu niżej średniego do średniego, a w roku szkolnym 2011/2012 placówka osiągnęła poziom staninu wyżej średniego. Abiturienti skuteczniej radzą sobie ze standardem "czytanie" oraz "pisanie", najslabiej z "wykorzystaniem wiedzy w praktyce". Tabela 2 przedstawia sukcesy uczniów wskazane przez nauczycieli uczących w jednym oddziale. Z wypowiedzi dyrektora wynika, że szkoła podejmuje działania (tab.3), które wpłynęły na widoczny wzrost wyników kształcenia oraz sukcesy uczniów w licznych i różnorodnych konkursach (teatralnych, recytatorskich, języka angielskiego, plastycznych, literackich, sportowych w wielu dziedzinach, czytelniczych, o bezpieczeństwie w ruchu drogowym) na różnych szczeblach. Podane wnioski z nadzoru pedagogicznego dotyczące uczenia się uczniów odnosiły się m.in. do rozwijania zdolności i umiejętności uczniów szczególnie uzdolnionych, formułowania celów kształcenia i oczekiwań wobec podopiecznych w sposób zrozumiały dla stron procesu kształcenia, organizowania dodatkowych zajęć z języka angielskiego i matematyki, minimalizowania udziału

nauczyciela na lekcji na rzecz aktywności uczniów, wzmocnienia współpracy pomiędzy nauczycielami realizującymi zajęcia z tym samym dzieckiem, a także motywowania do podejmowania prób pisania przez nauczycieli własnych programów nauczania uwzględniających specyfikę szkoły i czynniki kontekstowe (tradycje, obyczaje, lokalizacja szkoły, oczekiwania rodziców, wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne).

Z których swoich osiągnięć w szkole jesteś szczególnie zadowolony? KADUMS

Liczebność: 43

Rys.1o

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Z których swoich osiągnięć w szkole jesteś szczególnie zadowolony? (7065)
Ogólna liczba respondentów biorących udział w badaniu: **43**

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	nawiązanie przyjaźni
2	poprawa zachowania w szkole
3	realizacja własnych zamierzeń i pomysłów w szkole
4	rozwijanie swoich talentów, zainteresowań w szkole
5	uzyskane oceny
6	pochwała od nauczyciela
7	odkrycie, w czym jestem dobry/a
8	osiągnięcie w konkursie
9	osiągnięcie w zawodach sportowych
10	uzyskane oceny

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę wymienić sukcesy edukacyjne uczniów tej klasy. Które z Państwa działań pozwoliły osiągnąć uczniom te sukcesy? (7658)

Tab.2

Numer	Treść odpowiedzi
1	stuprocentowa frekwencja ucznia, który opuszczał wiele godzin
2	sukcesy dzieci w różnych dziedzinach sportu
3	wysokie wyniki nauczania klasy- 6 świadectw na 27 z wyróżnieniem, 10 ocen wzorowych.
4	przełamanie fobii szkolnej u wychowanka
5	rozwijanie zainteresowań - aktywność dzieci w zajęciach artystyczno- teatralnych i komputerowych oraz ceramicznych.
6	pozytywnie zdany egzamin poprawkowy przez podopiecznego z trudnościami w nauce

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy działania podjęte przez szkołę przyczyniły się do widocznego wzrostu wyników kształcenia lub innego rodzaju sukcesów edukacyjnych uczniów? Jeśli tak, jakie to działania? (6847)

Tab.3

Numer	Analiza
1	prorowadzenie diagnoz wstępnych w poszczególnych klasach oraz badań Ogólnopolskie Badanie Umiejętności Trzecioklasistów (OBUT), poszerzenie oferty kół zainteresowań, zajęć wyrównawczych, prowadzenie zajęć dodatkowych prowadzonych pod kątem przygotowania do sprawdzianu klas VI, zwiększenie liczby godzin matematyki- wprowadzenie po jednej do planu lekcji w klasach V, VI, dostosowanie wymagań edukacyjnych i programów do możliwości ucznia, wprowadzenie na lekcje języka angielskiego (kl. I-III) nauczyciela wspierającego – specjalisty, wykorzystywanie dziennika elektronicznego jako stałej metody kontaktu z rodzicami oraz monitorowania realizacji podstawy programowej i frekwencji uczniów, proponowanie dodatkowych badań w PPP dla uczniów z opiniami

Obszar badania: Uczniowie odnoszą sukcesy na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy

O adekwatności działań szkoły wobec przygotowania uczniów do kolejnych etapów kształcenia i docelowo funkcjonowania na rynku pracy świadczy fakt, że badani zgodnie odwołują się zarówno do kompetencji kluczowych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, jak i preferowanych tam uczniowskich postaw, przy czym tożsamość szkoły w tym zakresie budują działania wynikające z potrzeby zwiększania szans edukacyjnych o zróżnicowanym stopniu sprawności i zdolności (klasy integracyjne i specjalne).

W zgodnej opinii nauczycieli i dyrektora w szkole podejmowane są różnorodne działania służące zarówno rozwijaniu umiejętności, jak i kształtowaniu postaw uczniów, które pomagają skuteczniej odnaleźć się na wyższym etapie kształcenia czy docelowo na rynku pracy. Szczegółowe przedsięwzięcia pokazują tabela 1 i tab.2.

Wśród kształtowanych kompetencji respondenci wskazywali na: doskonalenie umiejętności autoprezentacji i wystąpień publicznych, radzenie sobie z własnymi emocjami, zachowań asertywnych przy jednoczesnym przyjmowaniu cudzego punktu widzenia, umiejętności pracy zespołowej, rozpoznawanie słabych i mocnych stron, samooceny, samodzielnego wyszukiwania informacji i korzystania z różnych źródeł, w tym posługiwanie się nowoczesnymi technologiami informacyjno - komunikacyjnymi, przepisami prawa, znajomości zasad dobrego wychowania, rozwijanie zainteresowań czytelniczych, ale także tworzenie pism urzędowych czy planowanie i organizację pracy własnej, samodzielne uczenie się.

Jako pożądane postawy formowane w toku procesu edukacyjnego badani wymieniali: przedsiębiorczość,

kreatywność, aktywność obywatelską, rozwijanie form samorządności uczniowskiej, wrażliwość na potrzeby innych, ale także budowanie poczucia własnej wartości, dążenie do wyznaczonego celu, gotowość do samooceny.

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie działania są w tym zakresie najbardziej efektywne? (9600)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	wielospecjalistyczna terapia dziecka (pedagog, psycholog, logopeda, terapeuta integracji sensorycznej, lekarz neurolog, pielęgniarka)
2	wybór metod pracy lekcyjnej i indywidualnej z dzieckiem (nauki czytania J. Cieszyńskiej, trening słuchowy wg Tomatisa),
3	propozycje nowych kół zainteresowań np. miłośników Straży Pożarnej
4	organizacja Wojewódzkiej Olimpiady Sportowej dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo
5	spotkania z policjantem oraz przedstawicielem służby celnej,
6	rozmowy i warsztaty z pedagogiem szkolnym i psychologiem,
7	zawieranie kontraktów klasowych z uczniami,
8	działania oparte na samodzielnym praktycznym działaniu - asystowaniu nauczycielowi, np. systemu asystentów bibliotecznych
9	organizowanie całorocznych konkursów np. Wzorowy Świetliczak, Najlepszy Czytelnik
10	organizowanie kursów pierwszej pomocy
11	realizacja programów dotyczących przestrzegania zdrowego stylu życia,
12	organizowanie zajęć poświęconych bezpieczeństwu (np. Bezpieczna droga do i ze szkoły), tolerancji, przeciwdziałania agresji, bezpiecznemu posługiwaniu się Internetem (np. Sieciaki), zapobieganiu uzależnieniom

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie działania są w tym zakresie najbardziej efektywne? (9600)

Tab.2

Numer	Analiza
1	Uczestnictwo w Olimpiadzie dla Uczniów Niepełnosprawnych Ruchowo, udział w zajęciach rozwijających/dodatkowych, wykorzystujących nowoczesne technologie ICT, różnego rodzaju warsztaty np. literackie, plastyczne, językowe, ceramiczne angażowanie uczniów w akcje: społeczne (WOŚP, "Biegniemy dla Hospicjum"), proekologiczne (Sprzątanie świata, "Dzień Ziemi"), humanitarne (zbiórka żywności dla zwierząt w schronisku, "Gwiazdka dla Afryki"), prezentowanie się w trakcie uroczystości szkolnych – występy taneczne, śpiew, przedstawienia teatralne, organizowanie konkursu talentów, spotkania on-line z uczniami z innych krajów europejskich, pomoc psychologiczno-pedagogiczna.

Wymaganie:

Respektowane są normy społeczne

Szkoły powinny kształtować postawy zgodne z wartościami i normami społeczeństwa demokratycznego. Poznawanie zasad i rozumienie ich znaczenia dla funkcjonowania społeczności szkolnej i społeczeństwa stanowi element rozwoju. Świadomość tego, jak ważne jest przestrzeganie wspólnie ustalonych reguł, decyduje o sukcesie grup. Ważnym zadaniem szkoły jest tworzenie poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, a także klimatu sprzyjającego uczeniu się.

Poziom spełnienia wymagania: A

Za **deklarowane przez wszystkich respondentów wysokie poczucie bezpieczeństwa wynika z wdrażania w placówce różnorodnych form i metod służących jego zapewnieniu: zarówno działań profilaktycznych (spotkania ze specjalistami, instruktaż) czy prewencyjnych (dyżury, monitoring), jak i rozbudowy szkolnej infrastruktury (podjazdy, winda, "wysepki"), ale przede wszystkim dbałości o wysoki poziom integracji szkolnej społeczności i dobrą współpracę w zespole wszystkich pracowników szkoły i organu prowadzącego. W szkole stwarzany jest pozytywny klimat dla inicjatyw i współpracy uczniów w zakresie realizacji działań Samorządu Uczniowskiego, dzięki temu wychowankowie mają szanse na wzmocnienie swych kompetencji społecznych (współdziałania, odpowiedzialności za siebie i innych, wytrwałości) oraz poczucia własnej wartości, co ma kompensacyjny wymiar dla osób o zróżnicowanym stopniu niepełnosprawności. Bezpośredni kontakt z Rzecznikiem Praw Dziecka (telekonferencja) i wybór spośród nauczycieli szkolnego**

odpowiednika w sposób niestandardowy buduje tożsamość placówki. Respondenci - uczniowie i ich rodzice mają poczucie sprawstwa w zakresie ustalania obowiązujących w szkole zasad postępowania i współdziałania, co wpływa ich przestrzeganie i identyfikowanie się z preferowanym systemem wartości. Relacje uczeń - nauczyciel oparte są na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Działania wychowawcze poddawane są systemowej analizie, z określoną częstotliwością i wykorzystaniem różnych narzędzi, a formułowane wnioski służą modyfikacji procesu wychowawczego i opieki, głównie w kierunku nowych regulacji w prawie wewnątrzszkolnym i inicjatyw wzmocniających poczucie bezpieczeństwa na poziomie poszczególnych klas i całej placówki oraz relacji szkoła - dom. Inicjatywy i pomysły zgłaszane przez uczniów i rodziców koncentrują się z jednej strony wokół normowania relacji w szkole, zasad postępowania, a z drugiej rozszerzania katalogu działań wychowawczych czy zmian organizacyjnych jak również są dostrzegane i realizowane.

Obszar badania: Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne

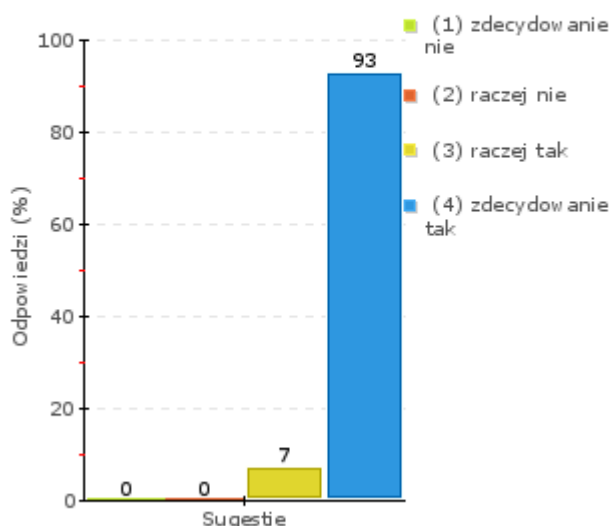
Zadeklarowane przez wszystkich respondentów wysokie poczucie bezpieczeństwa wynika z wdrażania w placówce różnorodnych form i metod służących jego zapewnieniu: zarówno działań profilaktycznych (spotkania ze specjalistami, instruktaż) czy prewencyjnych (dyżury, monitoring), jak i rozbudowy szkolnej infrastruktury (podjazdy, winda, "wysepki"), ale przede wszystkim dbałości o wysoki poziom integracji szkolnej społeczności i dobrą współpracę w zespole wszystkich pracowników szkoły i organu prowadzącego.

Z wypowiedzi wszystkich ankietowanych wychowanków wynika, że czują się bezpiecznie zarówno na lekcjach, jak i na terenie szkoły po zajęciach lekcyjnych (rys. 1j, 3j). Podobne stanowisko zajęła zdecydowana większość uczniów odnośnie poczucia bezpieczeństwa podczas przerw (rys. 2j). Badani uczniowie zadeklarowali, że inni nie zmuszali ich do kupowania czegoś za ich własne pieniądze lub oddawania im swoich rzeczy (rys. 6j), nie obrażali ich za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych (10j), a także ani razu nie zniszczono im rzeczy (4j). Nie zostali również pobici (rys. 11j) czy nie uczestniczyli w bójce z innymi uczniami, w której używano niebezpiecznego narzędzia (12j). W ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyły się pojedyncze przypadki kradzieży (5j), celowego wykluczenia z grupy (rys. 8j). W ocenie 1/3 ankietowanych sporadycznie zdarzały się przypadki wzajemnego obrażania się, przezywania się (7j). Uczniowie I-III podczas wywiadu stwierdzili, że czują się bezpiecznie, a w sytuacjach tego wymagających, wiedzą do kogo mogą się zwrócić o pomoc. W opinii pracowników niepedagogicznych, organu prowadzącego oraz partnerów szkoła jest bezpieczna. Wszyscy zgodnie wskazali na szereg działań, które podjęła szkoła, aby uczniowie mogli się w niej czuć bezpiecznie. W celu zwiększenia bezpieczeństwa w placówce założono zewnętrzny i wewnętrzny (parter) monitoring wizyjny. Budynek jest zamykany. Zainstalowano w nim windę dla uczniów z niepełnosprawnościami (mogą z niej korzystać wyłącznie pod opieką nauczycieli), zainstalowano podjazdy przy bocznych wejściach, została dokonana wymiana podłoża ciągów komunikacyjnych, przebudowa schodów zewnętrznych, na bieżąco dokonywana jest wymiana okien. Zakupiono busa do przewozu osób niepełnosprawnych, na wniosek dyrektora

zwiększono zatrudnienie dodatkowego personelu pomocniczego: opiekunek i szatniarza. Wzmocniono dyżury nauczycieli (po dwie osoby: przy toaletach -z dzieckiem niepełnosprawnym, w segmencie nauczycieli w-f, przy szatniach, podczas obiadu. W szkole funkcjonują dwa gabinety medyczne, zatrudniono psychologa (zdrowie psychiczne) i pedagoga. Szkoła nawiązała współpracę m. in. z Policją: z Wydziałem Prewencji w celu rozwiązywania trudnych sytuacji i zapobieganiu zagrożeniom, z Wydziałem Ruchu Drogowego, w celu wdrażania do bezpiecznego poruszania się po drogach. Zacieśniła współpracę z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w zakresie badań dzieci, terapii rodzinnej i indywidualnej. Na bieżąco realizuje programy profilaktyczne mające na celu zwiększenie świadomości dotyczącej bezpieczeństwa uczniów, umiejętności reagowania w sytuacjach trudnych, zorganizowała szkolenie społeczności szkolnej i lokalnej z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej w trakcie akcji „Bieg dla Hospicjum”. Utrzymuje stały kontakt z sądem rodzinnym. Ponadto, dzięki współpracy z Wydziałem Zarządzania Drogami, zbudowano bezpieczne przejście do szkoły, tzw. wysepkę.

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Na lekcjach czuję się bezpiecznie.
KADUMS

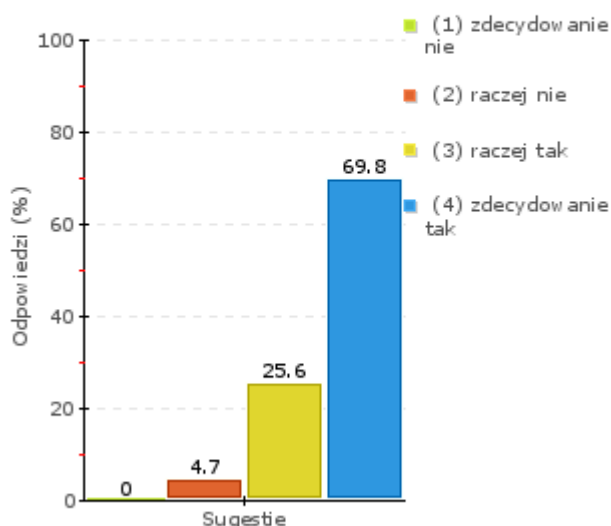
Liczebność: 43

Rys. 1j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Na przerwach czuję się bezpiecznie.
KADUMS

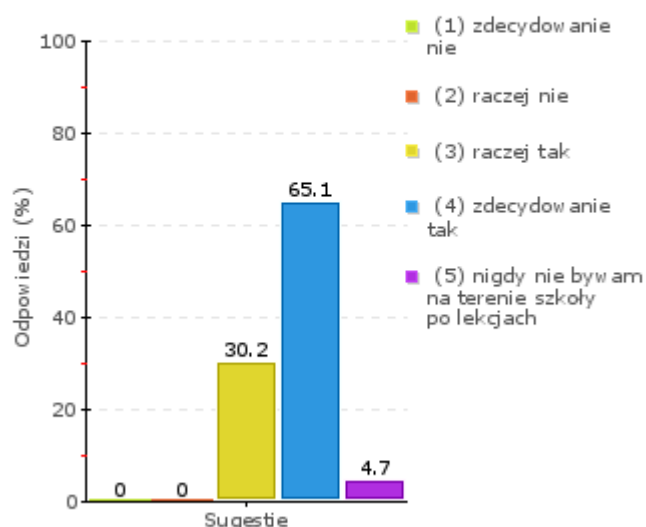
Liczebność: 43

Rys. 2j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami, czy też nie?
 Na terenie szkoły, po zajęciach
 lekcyjnych (np. kiedy przychodzę na
 boisko) czuję się bezpiecznie. KADUMS

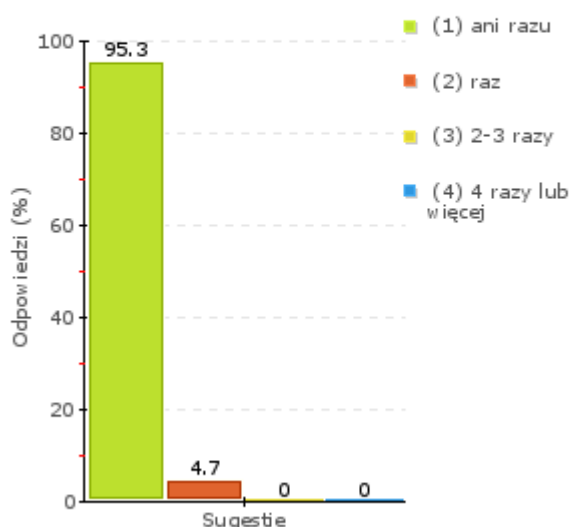
Liczebność: 43

Rys. 3j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w
 szkole, że:
 Umysłnie zniszczono rzecz należącą
 do Ciebie. KADUMS

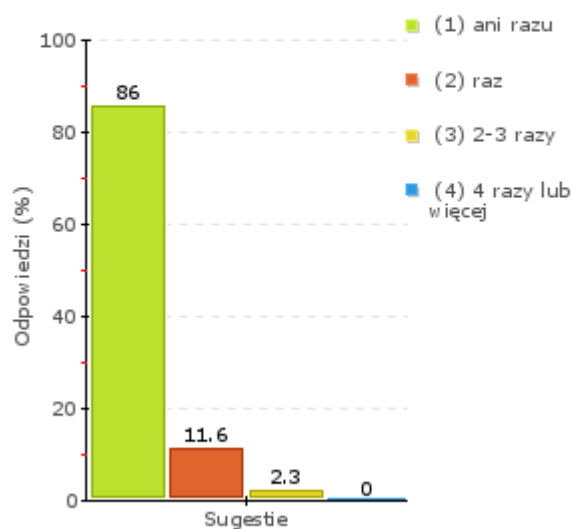
Liczebność: 43

Rys. 4j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w
 szkole, że:
 Ukradziono Ci jakiś przedmiot lub
 pieniądze. KADUMS

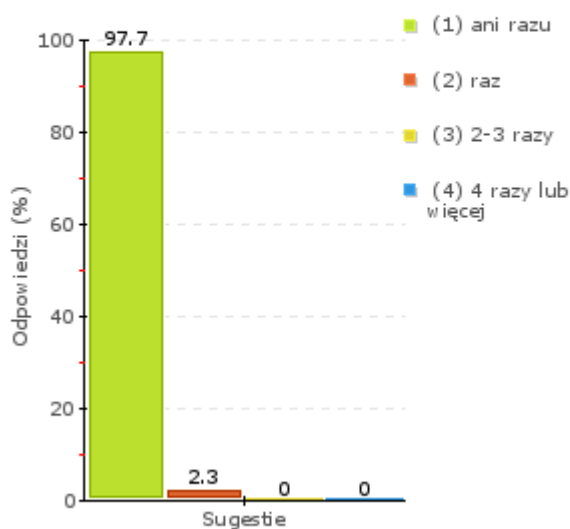
Liczebność: 43

Rys. 5j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w
 szkole, że:
 Inni uczniowie zmuszali Cię do
 kupowania czegoś za Twoje własne
 pieniądze lub oddawania im Twoich
 rzeczy. KADUMS

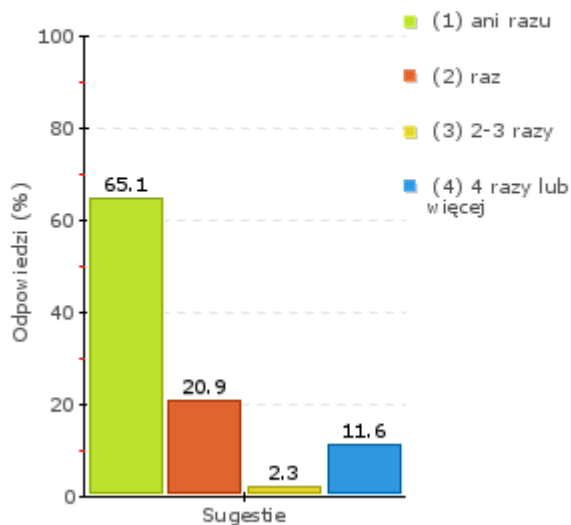
Liczebność: 43

Rys. 6j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie obrażali Cię, używali wobec Ciebie nieprzyjemnych przezwisk.
KADUMS

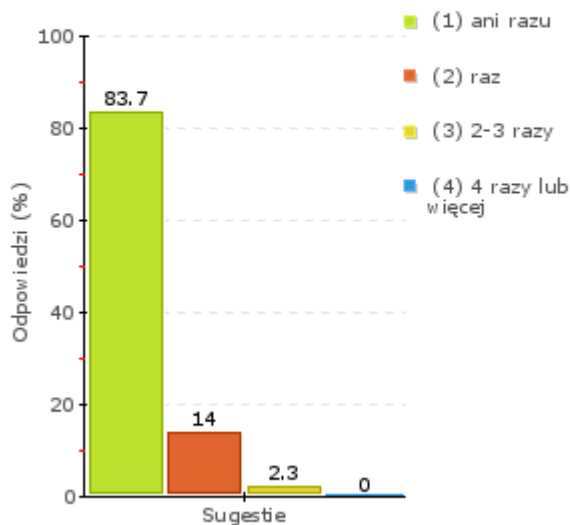
Liczebność: 43

Rys. 7j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie celowo wykluczali Cię z grupy/ nie zadawali się z Tobą.
KADUMS

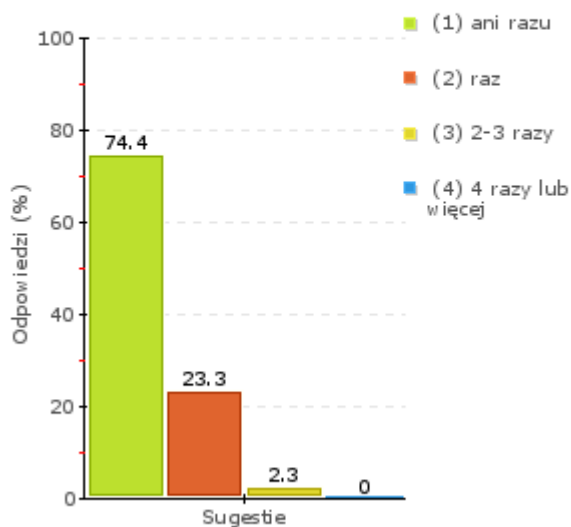
Liczebność: 43

Rys. 8j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie zachowywali się wobec Ciebie w sposób, który odbierałaś/eś jako nieprzyjemny.
KADUMS

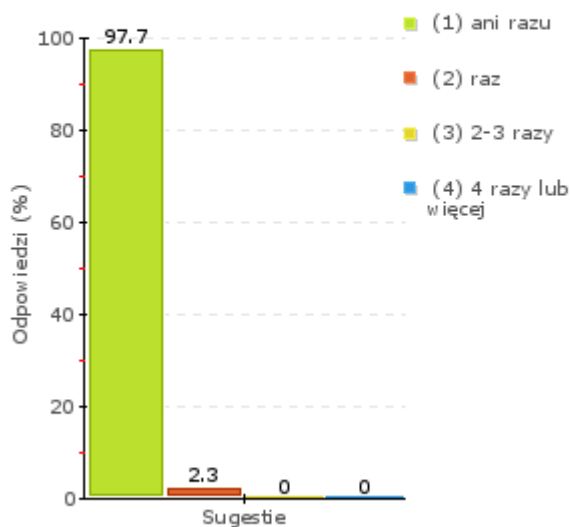
Liczebność: 43

Rys. 9j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie obrażali Cię za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych.
KADUMS

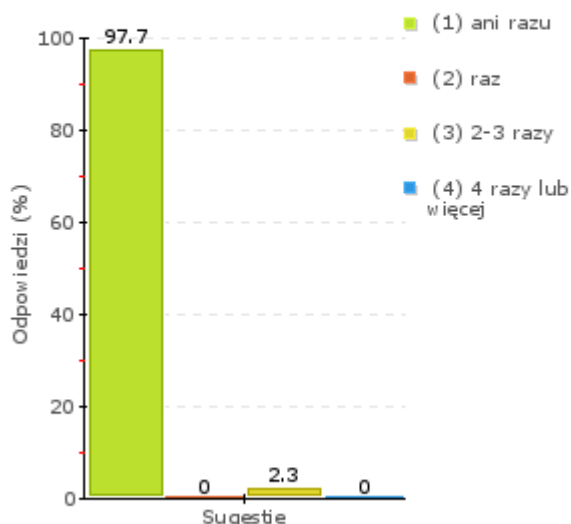
Liczebność: 43

Rys. 10j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Zostałaś/eś pobita/y. KADUMS

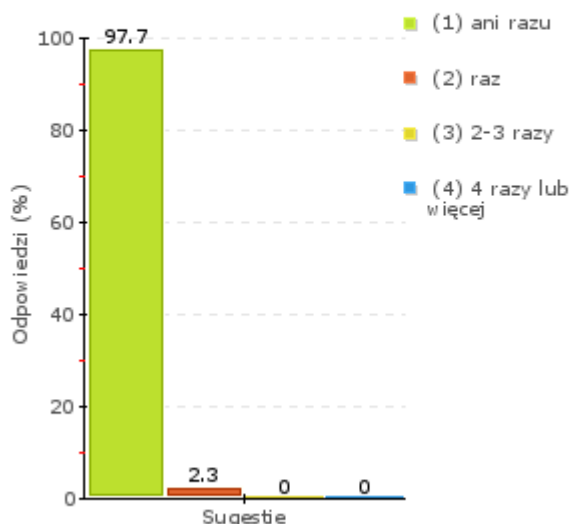
Liczebność: 43

Rys. 11j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Uczestniczyłeś/aś w bójce z innymi uczniami, w której używano niebezpiecznego narzędzia. KADUMS

Liczebność: 43

Rys. 12j

Obszar badania: Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego

W szkole stwarzany jest pozytywny klimat dla inicjatyw i współpracy uczniów w zakresie realizacji działań Samorządu Uczniowskiego, dzięki temu wychowankowie mają szanse na wzmocnienie swych kompetencji społecznych (współdziałania, odpowiedzialności za siebie i innych, wytrwałości) oraz poczucia własnej wartości, co ma kompensacyjny wymiar dla osób o zróżnicowanym stopniu niepełnosprawności. Bezpośredni kontakt z Rzecznikiem Praw Dziecka (telekonferencja) i wybór spośród nauczycieli szkolnego odpowiednika w sposób niestandardowy buduje tożsamość placówki.

Zdaniem ankietowanych uczniów, w sposób demokratyczny dokonują wyboru opiekuna Samorządu Uczniowskiego i swoich przedstawicieli do niego czy też szkolnego Rzecznika Praw Dziecka. W ich opinii, aktywnie uczestniczą w różnorodnych uroczystościach, konkursach i imprezach będących inicjatywą samorządu, jak również nauczycieli, którzy wspierają wszelkie ich inicjatywy. Uczniowie brali udział w organizacji akcji charytatywnych, m.in.: „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Góra Grosza”, „Poła Nadziei”. Podczas akcji „Wyprawka dla Żaka” zbierali pomoce szkolne dla najbardziej potrzebujących uczniów w szkole, a w czasie akcji „Zaczytani” przekazali książki do szpitali. Współuczestniczyli z nauczycielami w akcji charytatywnej na rzecz budowy Hospicjum św. Tomasza Apostoła w Sosnowcu, w tym w dwunastogodzinnym biegu sztafetowym ulicami Sosnowca połączonej z imprezami towarzyszącymi na terenie szkoły oraz ze zbiórką pieniędzy w okolicznych hipermarketach. Ponadto uczniowie wzięli udział w akcji „Gwiazdka dla Afryki”, „Kolory Afryki”, współpracują z klubem „Gaja” oraz Nadleśnictwem Siewierz. Efektem współpracy uczniów i nauczycieli, będącej realizacją działań samorządu uczniowskiego jest integracja uczniów różnych etapów edukacyjnych, rozwijanie zdolności, kreatywności i tolerancji. W opinii nauczycieli uczących w jednym oddziale, wspierają oni

klasowe inicjatywy uczniowskie, m.in. poprzez udzielanie pomocy w przeprowadzaniu uroczystości i imprez szkolnych oraz poszukiwanie sponsorów realizujących pomysły uczniów. Wspólną inicjatywą uczniów i nauczycieli było przeprowadzenie telekonferencji z Rzecznikiem Praw Dziecka - Panem Markiem Michałakiem

Obszar badania: Zasady postępowania i współzycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu

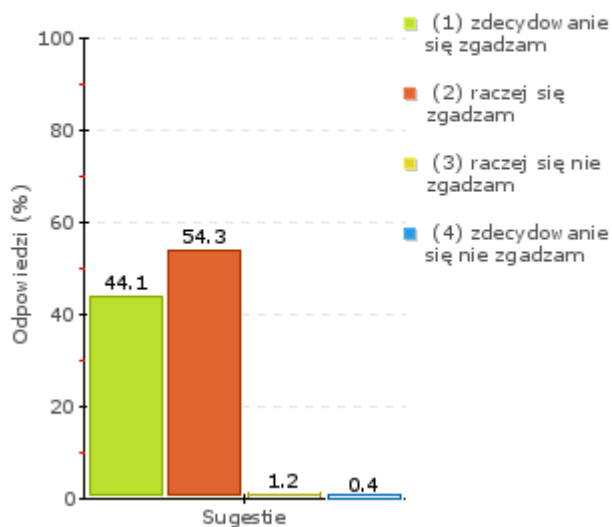
Respondenci - uczniowie i ich rodzice mają poczucie sprawstwa w zakresie ustalania obowiązujących w szkole zasad postępowania i współdziałania, co wpływa ich przestrzeganie i identyfikowanie się z preferowanym systemem wartości. Relacje uczeń - nauczyciel oparte są na wzajemnym szacunku i zaufaniu.

W opinii zdecydowanej większości uczniów (rys.3j) oraz rodziców (rys. 2j), zasady zachowania obowiązujące w szkole. są ustalane z ich udziałem. Rodzice podkreślili, że mają wpływ na to, jakich zachowań oczekuje się od ich dziecka w szkole (rys. 1j). Uczący wskazali, że w szkole preferowane są takie wartości jak: uczciwość, odpowiedzialność za siebie i innych, szacunek do dzieci niepełnosprawnych, prawdomówność, przyjaźń, tolerancja, koleżeństwo, regionalizm, patriotyzm. Pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni stwierdzili, że w szkole od uczniów oczekuje się, m.in. wzajemnej współpracy i pomocy, kultury zachowania, tolerancji, wrażliwości, obowiązkowości.

Przeprowadzone obserwacje lekcji wykazały, że nauczyciele i uczniowie dbają o przestrzeganie przyjętych w szkole zasad. Prowadzący zajęcia poprzez osobisty przykład kształtują pożądane społecznie postawy, prowadzą rozmowy z uczniami dotyczące zachowania. Rodzice zadeklarowali, że dzięki zgłoszonym propozycjom przeprowadzane są prelekcje dla rodziców dotyczące m. in. niedostosowania społecznego i konsekwencji prawnych, postępowania z dzieckiem autystycznym. Relacje między członkami społeczności szkolnej oparte są na wzajemnym szacunku i zaufaniu.

Czy zgadza się Pani/Pan z poniższymi zdaniem?
Mam wpływ na to, jakich zachowań
oczekuje się od mojego dziecka w szkole
KADR

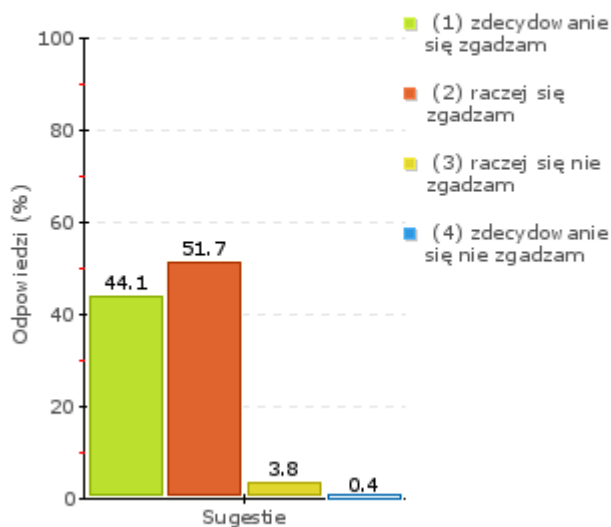
Liczebność: 258

Rys. 1j

Czy zgadza się Pan/i z poniższymi zdaniem, czy też
nie?
Mam wpływ na zasady obowiązujące w
klasie mojego dziecka KADR

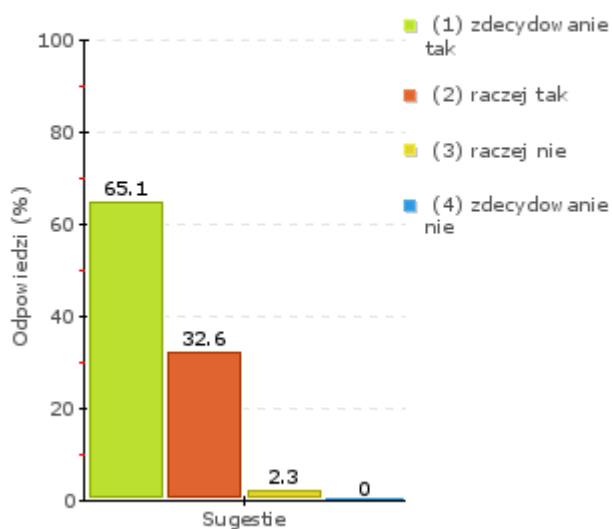
Liczebność: 258

Rys. 2j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Mam wpływ na to, jakie zasady
zachowania obowiązują w mojej szkole.
KADUMS

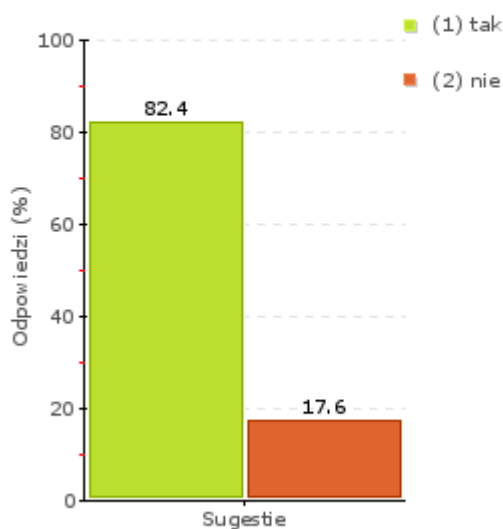
Liczebność: 43

Rys. 3j

Czy w tym lub poprzednim roku szkolnym
współuczestniczył/a Pan/i w
podejmowaniu decyzji dotyczących życia
szkoły? KADR

Liczebność: 258

Rys. 4j

Obszar badania: W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze oraz modyfikuje je w razie potrzeb

Działania wychowawcze poddawane są systemowej analizie, z określoną częstotliwością i wykorzystaniem różnych narzędzi, a formułowane wnioski służą modyfikacji procesu wychowawczego i opieki, głównie w kierunku nowych regulacji w prawie wewnątrzszkolnym i inicjatyw wzmacniających poczucie bezpieczeństwa na poziomie poszczególnych klas i całej placówki oraz relacji szkoła - dom.

Z wypowiedzi nauczycieli i dyrektora wynika, że w szkole systematycznie podejmowane są działania mające na celu eliminację zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań. Powyższe działania są dokonywane poprzez: analizę wyników ewaluacji wewnętrznej dotyczącej norm społecznych, analizy ankiet skierowanych do uczniów i do rodziców, rozmowy indywidualne z dziećmi i rodzicami, obserwacje uczniów sprawiających trudności wychowawcze (prowadzone przez nauczycieli i personel niepedagogiczny), analizy dokonywane w zespołach wychowawczych (na bieżąco, według potrzeb), monitoring frekwencji uczniów, badania socjometryczne w klasie oraz podczas warsztatów prowadzonych przez pedagoga i psychologa.

Na skutek przeprowadzonych analiz zmodyfikowano program wychowawczy i profilaktyki szkoły, zwiększono ilość zajęć, podczas których poruszana jest tematyka bezpieczeństwa, w tym cyberprzemocy. Zorganizowano szkolenia dotyczące odpowiedzialności prawnej nauczycieli i uczniów, zaktualizowano procedury dotyczące bezpieczeństwa, zwiększono ilość dyżurów nauczycielskich, zatrudniono asystenta dziecka niepełnosprawnego, przeniesiono klasy edukacji wczesnoszkolnej z drugiego piętra na pierwsze (wyeliminowano bieganie dzieci po schodach). Ponadto zmodyfikowano tematykę szkoleń dla rodziców, szkoleń rady pedagogicznej w związku z rozpoznanymi potrzebami. Zmodyfikowano sposób monitorowania frekwencji wychowanków poprzez wprowadzenie karty i zeszytu oraz dziennika elektronicznego dającego większe szanse na szybki i bezpośredni kontakt z rodzicami oraz wprowadzono zajęcia czytelnicze.

Obszar badania: W modyfikacjach biorą udział uczniowie i rodzice

Inicjatywy i pomysły zgłaszane przez uczniów i rodziców koncentrują się z jednej strony wokół normowania relacji w szkole, zasad postępowania, a z drugiej rozszerzania katalogu działań wychowawczych czy zmian organizacyjnych jak również są dostrzegane i realizowane.

Z wypowiedzi dyrektora wynika, że uczniowie zgłaszali propozycje zmian w zakresie opracowania szkolnego kodeksu ucznia, regulaminu zasad dobrego zachowania, wprowadzenia szczęśliwego numerka. Z wypowiedzi uczniów wynika, że zgłaszali propozycję dotyczącą słuchania muzyki na przerwach, zakładania słuchawek. Zdaniem nauczycieli, uczniowie zgłaszali propozycje zmian, które zostały uwzględnione, a dotyczyły: tematyki godzin wychowawczych, zajęć pozalekcyjnych, tworzenia harmonogramu imprez szkolnych, planu działań samorządu uczniowskiego, organizowania warsztatów artystycznych: haftu, szydełkowania. Wnioskowali o wprowadzenie monitoringu w szkole, pomocy koleżeńskiej dla uczniów niepełnosprawnych, prowadzenie akcji charytatywnych. W opinii nauczycieli, rodzice zgłaszają propozycje w zakresie modyfikacji działań wychowawczych. Dotyczyły, m.in.: wprowadzenia dodatkowych zajęć edukacyjnych dla uczniów z matematyki i języka angielskiego, zorganizowania zajęć opiekuńczych w bibliotece, wydłużenia czasu pracy świetlicy, pomocy podczas organizowania zajęć terapeutycznych, odciążenia plecaków (szafki dla klas starszych). Ponadto zgłaszali propozycje w zakresie organizacji kiermaszu świątecznego, wspólnych festynów, wyjazdów i wyjazdów

na wycieczki, w tym na zielone szkoły, przeniesienia edukacji wczesnoszkolnej na niższe piętro celem zwiększenia bezpieczeństwa uczniów. Według rodziców, mieli możliwość zgłoszenia propozycji dotyczących zasad postępowania w szkole, m.in.: zwiększono liczbę nauczycieli podczas dyżurów na korytarzach, usytuowania kl. I- III na I piętrze i parterze, umieszczenia kamery na zewnątrz przy wejściu do szkoły, zamontowania "wysepki" na ulicy na przejściu dla pieszych.

Raport sporządzili

- **Maria Augustyńska**
- **Anna Adamczyk**

Kurator Oświaty:

.....